

Énekeljétek az Úrnak,
áldjátok nevét,
hirdessétek napról napra
szabadítását!

Zsolt 96,2

Új Ember

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS HETILAPJA

Mértékadó
Ingyenes melléklet • Kultúra, műsorújság

LXXX. évf. 46. • (3977.)
2024. november 17. • Ára 420 Ft

Isten tenyerén

A hetvenéves Forgács Alajossal beszélgettünk

Forgács Alajos október 15-én volt hetvenéves. 1980-ban szentelték pappá. Szolgált a Palócföldön, a fővárosban Békásmegyeren és Kelenföldön, most pedig a Városmajorban plébános. Sokan a Katolikus Rádió vagy az EWTN televízió szentmise-közvetítéseiről ismerhetik őt, ugyanakkor ő az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye vagyongazdálkodója is.

– A Dunakanyarban, Zebegényben született. Mik a legelső emlékei a szülői házból?

– Három-négy éves koromra nyúlnak vissza az első emlékeim. Munkás, de szép gyermekkorot élhettem meg. Műveltük a földjeinket; nem voltunk gazdagok, de megvolt mindenünk, ami kellett. Egészen kisgyerekkorunktól be voltunk fogva a munkába. Két és fél ezer tő málnánk volt, az a bizonyos nagymarosi gurulós málna. Több mint húszmázsányit adtunk le belőle évről évre. Ezt a rengeteg málnát metszeni, kapálni kellett. A szedésre tudtunk napszámost fogadni, de a többi munkát mi végeztük el a szüleimmel. Volt

egy kis krumpliföldünk, kukorica-földünk is, ami a mindennapi betevőt megadta.

– Milyen volt az otthon légköre?

– Nagyon kiegyensúlyozott. Ám hamar, tizennégy éves koromban megszűnt a gyermekkorom, mert kollégiumba kerültem Budapestre, ahonnan csak havonta egyszer járhattam haza szombat délutántól vasárnap estig. Nem voltam még tizenhat éves, néhány nap választott el a születésnapomtól, amikor meghalt az édesanyám. Hat évre rá, amikor a katonai szolgálatomat töltöttem, édesapám is követte őt. A gyerekkoromról az a kép él bennem, hogy ott van az iskola, a földjeink, a focipálya, a hegyekben kamaszsrácként bunkereket építünk. Emlékszem, amikor hazatértünk a munkából, focizni mentünk, vagy csatangoltunk a gyerekekkel. Sok időt töltöttünk a hegyekben, a Börzsönyt fiatal koromban úgy ismertem, mint a tenyeremet.

– Gondolom, a csoda szép zebegényi templomba jártak.

(Folytatás a 9. oldalon)

Fotó: Lambert Attila

Közösségben Krisztussal

Imaest a Szent István-bazilikában

Imaestet tartottak a budapesti Szent István-bazilikában november 9-én. Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye Pasztorális Helynöksége kezdeményezésére, a főegyházmegye ifjúsági irodájának szervezésében megtartott eseményre az imádság éve alkalmából került sor. Az esten Erdő Péter bíboros, prímás mutatott be szentmisét.

(Folytatás a 3. oldalon)

A tanárképzés zászlóshajója

250 éves az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem jubileumi ünnepségét napra pontosan a Domus Universitatis megnyitásának 250. évfordulóján, november 4-én tartották, melyen Pajtókné Tari Ilona rektor Váczy Kálmán Zoltán, Csáfor Hajnalka és Juhász Tibor rektorhelyettesekkel, valamint Dolhai Lajossal, az Egri Hittudományi Főiskola rektorával együtt megkoszorúzta a Liceum aulájában az alapító emléktábláját.

(Folytatás a 7. oldalon)

Szent Márton, a béketeremtő

Matteo Maria Zuppi bíboros Pannonhalma küldetéséről a Bazilika 800 emlékév záró szentmiséjén

Szent Mártonnak, a pannonhalmi monostor és bazilika védőszentjének ünnepén tartották a Pannonhalmi Főapátság által meghirdetett Bazilika 800 emlékév záró szentmiséjét. Matteo Maria Zuppi bíboros, a Szent Márton-hét vendége a liturgia keretében Pannonhalma hivatásáról beszélt. November 11-én együtt ünnepelt a bencés gimnázium teljes közössége.

(Folytatás a 3. oldalon)

Politika, szabadság, hagyomány

Bemutatták XVI. Benedek pápa gyűjteményes kötetét

Bemutatták a nagyközönségnek Joseph Ratzinger Politika, szabadság, hagyomány – A kereszténység és az istenkérdés Európa jövőjében című kötetét. A budapesti Párbeszéd Házában november 8-án megtartott rendezvényen Erdő Péter bíboros, prímás; Deák Hedvig OP teológus és Görföl Tibor, a könyv fordítója beszélgett a kötetéről.

Az MMA Kiadó eseményének moderátora Jancsó András, a Nemzeti Közszerkezleti Egyetem tudományos segédmunkatársa volt. Turi Attila, a Magyar Művészeti Akadémia elnöke köszöntőjében kiemelte, ebben a kötetben az európai szellem jövőjéről, a társadalmi együttélésről és a keresztény ember felelősségéről olvashatunk.

(Folytatás a 6. oldalon)

Úrjövét Máriával

Kovács Zoltán mariológus
adventi elmélkedéseiről
6. oldal

Családbiztonsági szakértő
a közösségi médiáról
8. oldal

Magyar kötetek zárul
Az imádság iskolája sorozat
12. oldal

ISSN 0133-1205

2 4 0 4 6

9 770133 120548

A bérnálás pecsétje

A Szent Péter téren tartott általános kihallgatás keretében a Szentatya folytatta a Szentlélekről szóló katekézissorozatát október 30-án. Mai, tizenegyedik katekézisében a bérnálással, a Szentlélek szentségével foglalkozott: „Fekent és pecsétjével megjelölt bennünket.”

A pápa az ApCsel 8,14–17 alapján arról elmélkedett, hogy a bérnálás megerősíti bennünk a „prófétai, királyi és papi küldetésre” kapott felszentelést; élnünk kell a kapott karizmáinkkal, és tevékeny, tanúságtevő keresztény életre kaptunk meghívást.

Az alábbiakban Ferenc pápa teljes katekézisének fordítását közreadjuk.

Kedves testvéreim, jó napot kívánok!

Ma folytatjuk elmélkedésünket arról, hogy miként van jelen és hogyan működik a Szentlélek az Egyház életében a szentségeken keresztül.

A Szentlélek megszentelő tevékenysége mindenekelőtt két csatornán keresztül jut el hozzánk: Isten ígéjén és a szentségeken keresztül. És a szentségek között van egy, amely kifejezetten a Szentlélek szentsége, és ma ennél szeretnék elidőzni. Ez a bérnálás, avagy a megerősítés szentsége.

Az Újszövetség a vízzel való megkeresztelés mellett egy másik szertartást is említ, a kézrátételét, melynek az a célja, hogy láthatóan és karizmákat ébresztve közvetítse a Szentlelket, hasonló hatásokkal, mint amilyenek az apostolok esetében történtek pünkösdkor. Az Apostolok cselekedetei e tekintetben egy jelentős epizódról számol be. Miután hallották, hogy Szamariában néhányan befogadták Isten ígéjét, elküldték Jeruzsálemből Pétert és Jánost. „Ami-

kor megérkeztek – mondja a szöveg –, imádkoztak értük, hogy megkapják a Szentlelket. Mert még egyikükre sem szállt le, csak meg voltak keresztelve az Úr Jézus nevére. Rájuk tették hát kezüket, s erre megkapták a Szentlelket” (ApCsel 8,14–17). Ehhez kapcsolódik az is, amit Szent Pál ír a korintusiaknak írt második levelében: „Isten az, aki minket veletek együtt megerősít és fölken Krisztusban. Pecsétjével megjelölt minket, és foglalóul a szívünkbe árasztotta a Lelket” (2Kor 1,21–22). A Lélek foglalója! Krisztus megjelöli juhait a Szentlélekkel mint „királyi pecséttel” – ez az alapja a bérnálás szertartása által közölt „eltörölhetetlen jegy” tanának.

Az idők folyamán a felkenés szertartása önálló szentséggé vált, és az Egyház egyes korszakaiban és rítusaiban különböző formákat öltött, és különböző tartalmakat hordozott. De nem kell most ezt a rendkívül összetett történetet végignéznünk. Azt, hogy az Egyház felfogásában mi a bérnálás szentsége, egysze-

rűen és világosan leírja az Olasz Püspöki Konferencia felnőtteknek szóló katekizmus. Azt mondja: „A bérnálás minden egyes hívő számára az, ami a pünkösdi volt az egész Egyház számára. [...] Megerősíti a keresztség általi betagozódást Krisztusba és az Egyházba, valamint a prófétai, királyi és papi küldetésre való felszentelést. Közli a Lélek bőséges ajándékait [...] Ha tehát a keresztség a születés szentsége, a bérnálás a növekedés szentsége. Ezért a tanúságtétel szentsége is, mert ez szorosan kapcsolódik az érett keresztény életéhez.” (La verità

vi farà liberi. Catechismo degli adulti [Az igazság szabaddá tesz benneteket. Felnőttkatekizmus], Libreria Editrice Vaticana, Città del Vaticano, 1995, 324.)

A kérdés az, miként lehetne biztosítani, hogy a bérnálás szentsége a gyakorlatban ne váljon „utolsó kenetté”, vagyis az Egyházból való „távozás” szentségévé. Azt mondják, hogy ez a „búcsúzás szentsége”, mert ha a fiatalok egyszer megbérnálóztak, akkor elmennek, és majd csak a házasságkötésre térnek vissza. Ezt mondják az emberek. Nekünk viszont azt kell élnünk,

hogy a bérnálás az Egyház életében való tevékeny részvétel kezdetének szentségévé váljon. Lehetetlennek tűnhet számunkra ez a cél, tekintve a mostani helyzetet, amely némileg az egész Egyházra jellemző, de nem szabad abahagynunk a törekvést rá. Ezt nem minden fiatal vagy felnőtt bérnáló esetében tudjuk elérni, de fontos, hogy legalább némelyeknél elérjük, akik később a közösség irányítói lesznek. Ehhez hasznos lehet, ha a bérnálkozásra való felkészülésben olyan világi hívők segítik a bérnálókat, akik személyesen találkoztak

Krisztussal, és akiknek valódi tapasztalatuk van a Lélekről. Egyesek azt mondják, hogy úgy élték meg ezt, mint a fiatalként kapott bérnálás szentségének bennük való felfakadását és kivirágzását. De ez nemcsak a leendő bérnálókat érinti, hanem mindannyiunkat és mindenkor. A megerősítéssel és a felkenéssel együtt megkaptuk – biztosít bennünket Pál apostol – a Lélek foglalóját is, amelyet másutt Szent Pál „a Lélek zsebének” nevez (Róm 8,23). Ezt a foglalót „el kell költenünk”, költölgatnunk kell ezeket a Lélek-gyümölcsöket, nem szabad a föld alá temetnünk a kapott karizmákat és talentumokat.

Szent Pál arra buzdította tanítványát, Timóteust, hogy „élessze fel magában

Isten kegyelmét, amely kézfeltétele folytán benne van” (2Tim 1,6), és az ige, amelyet használ [feléleszt], azt a képet sugallja, amikor valaki a tűzre fúj, hogy felfútsa annak lángját. Kaptunk hát egy gyönyörű célt a jubileumi év számára! Távolítsuk el a megszokás és az érdektelenség hamuját, hogy az olimpiai fátylavívőkhöz hasonlóan a Lélek lángjának hordozóivá váljunk! Segítsen bennünket a Lélek, hogy lépéseket tudjunk tenni ebbe az irányba!

Fordította:
Tózsér Endre SP
Fotó: Vatican Media

Árvizek Spanyolországban

Az egyházi szervezetek felsorakoztak a lakosság megsegítésére

A Caritas minden egyházmegyei szervezete jelentősen mozgósította erőit Spanyolországban, hogy reagáljanak a Dana vihar okozta veszélyhelyzetre a heves esőzésektől sújtott területeken. A teljes hálózat elkötelezetten dolgozik, plébániai, egyházmegyei, regionális és nemzeti szinten is. Számtalan önkéntes veszi ki a részét a plébániákon szervezett segítségnyújtásból.

„Családok százai veszítették el mindenüket. Szükségünk van rád, hogy segíts nekik újjáépíteni az életüket” – ezt a felhívást a spanyolországi Caritas tette közzé a Valencia és Albacete régiót sújtó súlyos áradások után, amelyekben jelenlegi adatok szerint mintegy 210 ember vesztette életét. A szám folyamatosan emelkedik, a mentési munkálatok során újabb és újabb holttesteket találnak. Ferenc pápa november 3-án az Úrangyala imádság végén megemlékezett a szenvedőkről: „Továbbra is imádkozunk Valenciáért és a többi spanyolországi közösségért, melyek sokat szenvednek ezekben a napokban! Én mit teszek a valenciai emberekért? Imádkozom-e? Felajánlok-e valamit? Gondolkojtok el ezen a kérdésen!” – mondta.

Egyházmegyei szervezeteink – hangsúlyozza közleményében a Caritas Española – azonnal összehangolt munkába kezdtek az állami intézményekkel együtt, hogy segítsék az otthonukat veszített embereket, akiket közintézményekben helyeztek el. Az országos segélyszervezet a valenciai és albacetei egyházmegyei karitás

mellett szintén azonnal reagált a veszélyhelyzetre, támogatja az érintett közösségeket. Minden más, ezekre a napokra tervezett tevékenységet felfüggesztettek, hogy mindannyian teljes mértékben támogatni tudják a plébániai szervezeteiket.

Valenciában a mindenszentek ünnepével kezdődött hétvége során önkéntesek ezrei álltak készen a Dana vihar által leginkább sújtottak megsegítésére, és a „sár angyalai” között számos egyházi csoport jelen volt. Papok, szerzetesnővérek és fiatalok az egyházmegye különböző részeiről csatlakoztak a központilag koordinált önkéntes akciókhoz. Benetússer, Alfafar, Paiporta és Sedavi – számol be az egyházmegyei

sajtó – azon települések közé tartoznak, ahol fiatal önkéntesek szerveződtek, hogy az áradás miatt elhagyott házakból, üzletekből, plébániákról kiszivattyúzzák a vizet.

A valenciai érsekség az ország papságához intézett üzenetében így fogalmazott: „Az egyházmegyeinkben történetek miatti fájdalommal és megdöbbenéssel kérjük, hogy fejezzék ki szolidaritásukat az egyházmegyei napok (november 9–10.) adománygyűjtése során. A befolyt összeget teljes egészében a vihar által érintett plébániák-

nak szánjuk. A valenciai egyházközségek és az egyházmegye összes mozgalma együttműködik a ruha, élelmiszer és alapvető szükségleti cikkek gyűjtésében.”

A Valencia városának árvíz által leginkább érintett városrészében, La Torrénben található Nuestra Señora de Gracia-plébánia együttműködik az önkormányzattal és a polgári védelemmel, élelmiszerek és alapvető szükségleti cikkek gyűjtőközpontjává vált ezekben a napokban – magyarázta Alfonso Chico, a plébánia koordinációs központjának munkatársa. A gyűjtőpontra a szomszédos településekről is érkeznek emberek segélyért, és a polgári védelem segítségével innen viszik ki az alapvető szükségleti cikkeket tartalmazó csomagokat az áradások miatt elszigetelődött családokhoz. Több mint kétszáz önkéntes szerveződött a plébánián, számos más egyházközségből, mozgalmakból, a város különböző részeiről.

November 2-án a helyi érsek, Enrique Benavent is ellátogatott a valenciai La Torre negyedbe – valamint Castellar településre és a szomszédos falvakba –, hogy első kézből értesüljön a helyzetről, s kifejezze közelségét és támogatását az érintettek felé.

Forrás: Vatikáni Rádió
olasz nyelvű szerkesztősége;
AgénSIR
Fordította:
Thullner Zsuzsanna
Fotó: Archivalencia.org

(Folytatás az 1. oldalról)

Matteo Zuppi, a béke, az irgalmas, befogadó, szerető Egyház követe volt a Pannonhalmi Bencés Gimnázium Szent Márton-hetének vendége, valamint az ünnepi szentmise főcelebránsa és szónoka. Hívását a bíboros a 70-es években Rómában, a hárommillió metropolisz peremén, a rászoruló között szolgáló Szent Egyed közösségben kapta. Matteo Zuppi bíboros ma Bologna érseke, az olasz püspöki konferencia elnöke, s a békéért való munkálkodása révén Szent Mártonnak, a béketeremtés szentjének mai utóda.

Hortobágyi Cirill pannonhalmi főapát a szentmisén külön köszöntötte Michael Wallace Banach érseket, Magyarország apostoli nunciust; Várszegi Ásztrik emeritus főapátot; Szemerei Jánost, a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület püspökét; Soltész Miklóst, a Miniszterelnökség egyházi és nemzetiségi kapcsolatokért felelős államtitkárát; Szőke Pétert, a Sant'Egidio közösség regionális felelőset; Boldvai Márton Bertalan csornai premontrei perjelt; a tihanyi, a győri, a bakonybéli, a budapesti bencés testvéreket, a bencés intézmények képviselőit, a bencés nővéreket.

„Aján csak Krisztus volt, szívében csak jóság, béke és irgalom” – idézte a főapát Sulpicius Severust, a monostor védőszentjének krónikását. A találkozás, a kultúra és az imádság jegyében telt, most befejeződő emlékévk arra volt hivatott, hogy Szent Márton

Szent Márton, a béketeremtő

Matteo Maria Zuppi bíboros Pannonhalmi küldetéséről a Bazilika 800 emlékévk záró szentmiséjén

lelkületét erősítse bennünk, s elköteleződjünk a béke szolgálatában, és Krisztust keressük a szegényekben, a testvérekben, az igében, az Eucharisziában – mondta Hortobágyi Cirill.

Matteo Zuppi a temploma felszentelésének nyolcszázadik évfordulóját ünneplő Pannonhalmi hívásáról beszélt: Pannonhalmi mint „lelki emlékmű”, mint a „testvériség hídja” segít megérteni, mi az, ami lényeges és ami egyúttal

mindig láthatatlan. E házban – hívásának megfelelően – találkozik egymással a spirituális és az emberi, kikötőre talál, befogadásban és iránymutatásban részesül az „élet oly sok hajótöröttje”. Ez a ház ellenáll a „nagyképű és vakmerő individualizmusnak”, amely azt hirdeti: „szabadítsd meg magad”. Ez a ház tudatában van az ember törekénységének és annak, hogy mindannyian egy csónakban evezünk. Itt tudják,

hogy csak akkor leszünk erősebbek a rossznál, ha közösen gondolkodunk – fogalmazott a bíboros.

Az „apátság lámpatartóra helyezett lámpás”, amely képes reményt adni, felemeli tekintetünket a nyomorúságból, és arra ösztönöz, hogy ne legyünk középszerűek, ne igazodjunk a világ szelleméhez, ne redukáljuk az evangéliumot az egyéni jólét egyik termékévé a sok közül, amelyek

csak illúziókat, törekénységet és függőségeket teremtenek. Pannonhalmi „befogadó ház, nyitott ajtó” mindannyiunk számára, akik életet, jövőt és örökökkel valósságot koldulunk.

A bíboros így biztatatta az ünneplőket: „bár sohasem tudhatjuk, hogy ki kopogtat az ajtón, mégse féljünk tőle, ahogyan Szent Márton sem félt, s nem ítélkezett, és nem mutatott közömbösséget sem. Krisztus szemével látott, tudta, hogy Krisztus minden szakembernél alkalmasabban köztözi be a sebeket, ad szabadságot a raboknak, a függőségek és az individualizmus foglyainak, s megszabadít az elítéléstől és a félelemtől, amely ellenséggé teszi a felebarátot”.

A monostor közel van a történelemhez és az igazi élethez, az ellentmondásokkal teli és szenvedő emberiséghez. A testvériség, a párbeszéd, az igehirdetés konkrét helye, amely utat mutat, hogy megtanuljunk egész lelkünkkel szeretni. Itt, a testvériség közösségében meghallgathatjuk Istent és felebarátunkat.

Matteo Zuppi felhívta a figyelmet arra, hogy Pannonhalmi itt, Európa szívében a kontinens legmélyebb gyökereit képviseli. A szentség, amit megjelenít, mindig „tűllépett a határokon, s az egyetlen olyan

nyelvet beszél, amely megsemmisíti a megosztottságot, és mindenki szívét ismerős szavakkal megszólítva valószínűleg meg az igazi globalizációt, ami egyesít, nem pedig elszigetel”.

A „béke követe” arra figyelmeztetett, hogy „Európában megjelentek az ellentétek, fellángolt a nacionalizmus és az ítélkezés, a kommunikáció hangneme elmérgesedett. Tanú vagyunk annak, hogy a politika a problémák megoldása helyett inkább az indulatokat szítja, megfélemlítve a háború borzalmi után elért érettségről, s visszafelé fordítva egyfajta háborús infantilizmusba. Ezért újra fel kell fedeznünk az alapító atyák által képviselt európai lelkületet, amely képes volt saját korán, a nemzeti határokon és a közvetlen szükségleteken túlra tekinteni”.

Matteo Zuppi Ferenc pápa kérdésére emlékeztette a jelenlévőket: „A meggyötört Ukrajnára gondolva is felteszem magamnak a kérdést: hol vannak a békéért tett kreatív erőfeszítések?” Szent Márton példája alapján adott választ: „Márton osztozásra tanít, arra, hogy megtegyük a lehetséges apró gesztusokat, s a széles körű közöny és a keresztény társadalom végének szörnyű kihívásaiban megérezzük az evangéliumi magvetés lehetőségét. Igazi emberséggel, örömmel közzétessük Istent jelenlétét a sivatagban, ahol oly sokan keresik a vizet, amire rászorulnak, és amiről a szomszúság nem enged megfélemlíteni.”

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila

Közösségben Krisztussal

Imaest a Szent István-bazilikában

(Folytatás az 1. oldalról)

Az Esztergom-Budapesti Főegyházmegye közösségei az imaesten először rózsafüzért imádkoztak, majd Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek mutatott be szentmisét. Szentbeszédében a főpásztor rámutatott: „ha belegondolunk abba, hogy Isten végtelen bölcsességében megtervezte, megalkotta, és akaratával fenntartja a világ-mindenséget, amelynek működését a tudósok is ámulattal és döbbenettel vizsgálják, és amelynek tanulmányozásában minden új és szédületes eredmény arról győz meg minket, hogy mennyi minden van még, amit nem tudunk, nos, akkor a reális önértékelésünknek is arra kell épülnie, hogy teljes egészében Isten színe előtt zajlik az életünk, és hogy minden pillanatunk az ő ajándéka. A valóságnak megfelelően éppen ezért csak úgy élhetünk, tehát boldogok is csak úgy lehetünk, ha keressük a minket szerető Isten személyes akaratát, és mindenben azt követjük, hogy viszontszeressük őt. Isten ezért nem foglalhatja el a második, a harmadik, a negyedik helyet az életünkben, hanem csakis az első, csakis a teljesség lehet. Ha fenntartás nélkül keressük és követjük akaratát, akkor átalakul, új energiát, erőt, örömet kap az életünk. Erre tanít minket a mindenét odaadó szegény özvegyasszony példája.

A mai estén a közösségek szentségimádását tartjuk. Az Egyház mint közösség – a 2015-ös püspöki szinódus különösen is kitért erre a témára, a most befejezett szinódus pedig éppen a szinodalitásról, az Egyház átlakított közösségi jellegéről szólt. Sok mindenről beszéltek, sok mindenről vitatkoztak a tömegtájékoztató eszközök, de a terjedelmes zárókönyvből is kitűnik, hogy a megbeszélések valódi középpontja az Egyház volt. Ahogyan teltek a napok és a hetek, ahogyan elhangzottak egymás után a felszólalások százai, egyre világosabb lett, hogy Isten akaratát kell keresnünk, és a lelkek üdvösségét kell előmozdítanunk mindannyiunknak. A 2015-ös szinóduson a család témájában a házasságra való távolabbi és

Erdő Péter bíboros, prímás: Legyenek plébániáink és közösségeink olyan otthonok, ahol közel lévő és távol állók egyaránt megérik Isten közelségét

közelebbi készület kérdésében, a hit átadásának és a hitre nevelésnek a témájában, az új házasság kísérelésében, párkapcsolati konfliktusok és nehéz-

ségek idején a segítségnyújtásban, vagy akár a sérült családok szeretetteljes befogadása tekintetében a főszereplő, aki keresetlenül is újra meg újra előkerült, az maga az egyházi közösség. Pontosabban szólva az Egyház mint közösség.

És ez volt az, ami-ben a legkülönbözőbb földrészek nagyon is eltérő tapasztalatai összetalálóztak. Családokból álló közösségek működnek a plébániákon és a lelkeségi mozgalmakban. Ezek a közösségek látják el az

a szinódus zárókönyvében, hogy családokból álló közösségeket kell alakítani minden plébánián, képezni kell a családokat, hogy közösségek kísérhessék a többi családok embert, hogy találkozási lehetőséget teremtsenek idősek és fiatalok egyaránt. Még az újjáépítődött elváltak kényesnek mondott témájában is, amelyre nézve az alapvető egyházi tanítás nem változott, azt hangsúlyozta a szinódus, hogy szeretettel kell befogadni őket a helyi közösségekbe, és keresni kell a lehetőséget annak, hogy aktívan is bekapcsolódjanak azokba a tevékenységekbe, amelyeket állapotuk lehetővé tesz. Ezzel – mintegy önkéntelenül – megint a közösségi működésre került a hangsúly. A befogadáshoz működő közösségre van szükség.

De ennek a közösségnek a középpontja maga a köztünk lévő Krisztus, aki az Eucharisziában csúcsa és forrása Egyházunk életének és missziós tevékenységének.”

A bíboros elmondta, hogy aznap délelőtt tartották a Bíz rá magad! hálózat országos találkozóját. Több mint kétszáz harminc katolikus szervezet, szakember vett részt rajta. Több mint harminc közösség és szolgálat volt jelen, amelyek csatlakozni szeretnének.

„Őket először meg kell vizsgálni, hogy valóban katolikus módon tudják-e segíteni a családokat, a krízisbe jutott embereket vagy azokat, akik

életük bármely pontján segítségre szorulnak. Ezen az alkalmon is átértéztük, hogy itt valami új rajzolódik ki. Még az internetet is lehet arra használni, hogy az egymást segítő közösségi jelleg élő valóság legyen az Egyházban. Ne csak egy elvont eszmény, hanem mindennapi tapasztalat. Jézus szavai juthatnak eszünkbe: »Arról ismeri meg mindenki, hogy tanítványaim vagytok, ha szeretettel vagytok egymás iránt« (Jn 13,35). Tehát az az első, hogy a hívó közösség tagjai valóban egymást segítő szeretetközösséggé váljanak. És ez lesz a tanúságtételünk a világ előtt.

Adja Isten, hogy minden erőnkkel és szeretetünkkel az ő akaratát keressük, az ő ajándékozó jóságával forduljunk embertársaink felé! Legyenek plébániáink és közösségeink olyan otthonok, ahol közel lévő és távol állók egyaránt megérik a legfontosabbat: Isten közelségét és sugárzó erejét” – hangsúlyozta beszédében a főpásztor.

*

A szentmise után énekes és csendes szentségimádást tartottak Fábray Kornél esztergom-budapesti segédpüspök vezetésével, majd tanúságtételt következett. A rendezvény zárásaként a résztvevők elimádkozták a befejező imaórát a papnövendékekkel.

Baranyai Béla
Fotó: Profusz Ádám

A BIBLIA ÜZENETE

Örökké az Isten jobbján

Zsid 10,11–14.18

Az *Újszövetséget* sokszorosan átjárja a kérdés, hogy ki Jézus. Kérdezik ezt ellenfelei és barátai, azok, akik először találkoznak vele, és azok, akik már régóta ismerik. Jézus földi élete idején, de még az *Újszövetség* keletkezésének bő fél évszázada alatt is többféle, egymást kiegészítő válasz születik erre a kérdésre, mert mélyül a megértés, a kialakult formák új meg új értelemmel gazdagodnak.

Az *Újszövetség* első iratai, Pál levelei többnyire az első keresztény közösségek rövid hitvallásait idézik. Az evangéliumok olyan hagyományt foglalnak össze, amely elbeszélésekben mutatja meg, ki Jézus. És van néhány még később keletkezett irat, amelyekben a reflexió, az imádság, a hívek tanúságtétele nagyobb egységbe fogja az *Őszövetség* addigra mintegy Jézussal együtt újraolvasott tanúságtételét, s talán a hellenista gondolkodásmódot is, vagyis a zsidó hit és a pogány, görög filozófia emlékeit.

Főként az előbbire, az evangéliumi elbeszélések és az *Őszövetség* együtt látására példa *János evangéliuma*. Az utóbbira, a zsidó hitvilág és a hellenista látásmód együttesére a *Zsidóknak írt levél*. Ezen iratok szerzői élénk párbeszédet folytattak koruk szellemiségével, s így fogalmazták meg újra és újra, ki Jézus, hogyan érvényesül benne Isten „ittléte”, a „vagyok, aki vagyok” egészen új és döntő módon, minden ember, minden kor, minden kultúra számára.

Vasárnapi szentleckénket a *Zsidóknak írt levélből* vesszük. A szöveg ugyan nem „identitásról”

beszél, hanem Jézus meghatározó tetteről – ez azonban mélyen összefügg azzal, hogy minek látja őt. Jézus örökre érvényes áldozatot mutat be, mondja, ezért ő új szövetség közvetítője. Ahogy mi fogalmazunk: ő az *Újszövetség* örök főpapja. A háttér a zsidó (és pogány) tapasztalat a sokféle áldozatról, sokféle papról. Ami most reflektorfénybe kerül, nem más, mint Jézus halála és feltámadása mint átlépés ebből a világból a mennybe, belépés a mennyei szentélybe. Jézus, mint főpap, saját életét, saját vérért áldozta.

A földi világ – és benne bizonyos mértékig Jézus itteni életének számos mozzanata – eltörpül, elveszíti jelentőségét. A lényeg, hogy Jézus odaér, ahova minden törekszik, ahol immár minden egy: Isten színe elé, Isten jobbára, az örök dicsőség otthonába. S ahová eljutott, oda megnyitotta az utat a benne hívőknek is.

Fürkésszük-e néha olyan szorgalommal ezt az egészen más világot, hogy oda vágyakozunk mi is? Vagy megszerettük és megszoktuk annyira a világ mostani ábrázatát, hogy más nem is igen hiányzik? A *Zsidóknak írt levél* szerzője mintha éppen a vallási cselekmények megszokott ritmusával és annak hiábavalóságával utalna arra, hogy előbb-utóbb mindannyian megérezzük ittlétünk körkörös unalmát. Akkor talán vágyakozni kezdünk egy új világ után. Ha megérezzük az igazi szeretetet, emberek között is, akkor tudunk hinni Isten örök szeretetében és örök életében.

Martos Levente Balázs

GÖRÖGKATOLIKUS LELKISÉG

Ünnepek és jeles napok (46.)

Görögkatolikus Egyházunkban november 21-én az Istenszüelő templomba való bevezetését ünnepeljük. Oly nagy esemény ez, hogy a tizenkét főünnep között kap helyet, és soha nem marad ki az Istenszüelő életét bemutató ikonok sorából az ikonosztázionon. Ez akkor is így van, ha csak a Jakab-féle apokrif evangélium őrizte meg számunkra az eseményt.

Az Istenszüelő Szűz Máriáról keveset tudunk a kánoni, hiteles evangéliumokból. Ez helyenvaló is, hiszen azok nem őt, hanem Jézus Krisztust akarják bemutatni. Ám a legfontosabb eseményeknél mégiscsak jelen van Mária. Lukács evangélista részletesen leírja az örömhírvétel eseményét (Lk 1,26–38). Beszámol arról, hogy a népszámláláskor Betlehembe ment Mária (Lk 2,4–5), és miután megszülte Jézust, gondoskodott róla (Lk 2,6–7), fogadta a pásztorok hódolatát (Lk 2,16), s szívébe véste szavaikat (Lk 2,19). Jézus templomban való bemutatásánál fogadta Simeon szavait és jóvendölését (Lk 2,25–35). A Szent Család együtt ment a templomba, amikor Jézus tizenkét éves lett (Lk 2,42–52). János evangélista aztán beszámol arról, hogy Mária ott volt Jézus első csodájánál a kánai menyegzőn (Jn 2,1–12). Végül a keresztre feszítést is végig kellett szenvednie, ott állt Fia keresztje alatt (Jn 19,25–27). Pünkösdkor pedig ő is fogadta a kiáradó Szentlelket (ApCsel 1,14).

A templomba való bevezetés ünnepén feltűnően sok az olyan liturgikus szöveg, amely az örvendezésről szól. Az ünnepet megnyitó vecsernye rögtön így kezdődik: „Ma örvendezzünk, ó, hívek”, majd az ünnepi lítia gyönyörű dallamú himnuszában így folytatjuk:

„Örvendezzen ma a magasságos mennyország, a felhők örömet harmatozzanak.” Miért van ez a nagy öröm? Azért, mert Mária az Úr templomába megy hároméves korában, hogy ott készüljön fel magasztos hivatására. Arra, hogy majd élő templomként ő fogadja be áldott méhébe az Urat. Egy ének így szól erről: „Ma a nagy Király lelki hajléka a templomba lép be, hogy számára isteni lakhelyet készítsen, népek, örvendjeteek.” Egy másik: a templomban „Zakariás nagy főpap által örvendő fogadtatik”. Majd ismét egy másik: Zakariás vigadva fogadja Máriát, „hogy szentségben nevelkedjék fel, s hogy legyen a mindenek Királyának (...) tündöklő lakása”. Érdekes, hogy a főpap még a kis Máriát is örvendezésről szólítja: „megnyitom előtted a hajlék ajtaját, örvendő vigadozzál abban”. De „lelkileg vele együtt örvend Joákim és Anna” is, mert gyermekük, „a nők közt egyedül áldott és tisztaságos, bevezettetik törvényszerűleg a templomba”.

Az apokrif leírásából ihletet merítve jeleníti meg egy ének az örvendetes eseményt: „A szüzek örvendezve s gyertyával kezükben mennek ma a lelki Szövétnek előtt, és áhítattal bevezetik őt a szentek szentélyébe, előhirdetni akarván a belőle kifejezhetetlen módon kisugárzandó fényességet.” Ezért „hárfát pengetve örvendezzen ma Dávid, a zsoltáros” is!

Íme, az örömteli ünnep összefoglalását így énekeljük meg: „az Isten hajlékának belsejébe helyeztetik az Istent befogadó hajlék”.

Ivancsó István

PÁRBESZÉD A LITURGIÁRÓL

Az Eucharisztia ünneplése (170/7h)

Nagyböjt második hetének a hétfői áldozás utáni könyörgésében az Eucharisztia kapcsán kiemeltük a *communio* fogalmát. A szentségi találkozásban valósul meg a közösség Jézussal és misztikus testével, amit megelőz maga a vágy a vele való közösségre, kiengesztelő-désre (vö. Lk 15,18–19). Az ember ambivalens magatartásról tehet tanúságot a Szenttel való találkozáskor, például „Menj el tőlem, mert bűnös ember vagyok, Uram!” (Lk 5,8), de ott van a bűnbánó bűnös asszony (vö. Lk 7,38.50) és a jobb lator magatartása, vagy Zakeusé is (vö. Lk 19,3–4.8–10). Nagyböjt harmadik hetének keddi napján azért imádkozunk, hogy a szent misztériumban való részesedés adjon megtisztulást (expiatio: a bűntől és annak következményeitől való megtisztulás) és oldalmat – ugyanezt kéri a pap is az áldozás előtti imádságában –, szerdán pedig arra kérjük az Urat, hogy tisztítson meg minket tévelygéseinktől (error). Nagyböjt negyedik hetének keddjén ezt imádkozzuk: „kérünk, Urunk, jóságosan tisztítsd meg (purifica) lelkünket (mentes nostras), és újítsd meg a mennyei szentségekkel”. Szerdán pedig újból előkerül az ítélet témája, de már azokkal a szavakkal, amelyek ugyancsak ismerősek számunkra a pap szentáldozását megelőző imájából: „*non ad iudicium provenire patiaris*” – ne engedd, hogy ítéletre jussunk a mennyei ajándékok vételével (vö. 1Kor 11,29). Csütörtökön feltűnik egy újabb fogalom, a *culpa* (vétek). „Urunk, kérünk, tisztítsanak meg a magunk-

hoz vett szentségek, és szolgálodat szabadítsd meg minden vétektől, hogy akik lelkiismeretük nyomasztó vádját érzik, megdicsőüljenek a mennyei orvosság teljességében.” Pénteken, noha csak utalásszerűen, de az Eucharisztia életváltató, megtérést elősegítő hatásáról is szó van, Szent Pál szavaira emlékeztetve: „Most azonban vessétek el magatoktól mindezeket: a haragot, az indulatosságot, a rosszakaratot, szátokból a káromlást és a rút beszédet. Ne hazudjatok egymásnak, ti, akik levetettétek a régi embert cselekedeteivel együtt, és magatokra öltöttétek az újat, aki teremtetőjének képmására állandóan megújul a teljes megismerésig” (Kol 3,8–10). Nagyböjt ötödik hetének hétfői napján a mindenkori megtisztulás kegyelméért imádkozunk: „Szentségeid áldásával megerősödvé, kérünk, Urunk, hogy általuk mindenkor megtisztuljunk bűneinktől, és Krisztus követése révén feléd gyorsabban haladjunk.” A szerdai áldozás utáni könyörgésben az Eucharisztia orvosság (medicina), amely megtisztítja szívünket a bűnöktől: „Az írástudók és a farizeusok, azt látva, hogy a bűnösökkel és vámosokkal eszik, megkérdezték tanítványait: »Miért eszik a ti Mesteretek vámosokkal és bűnösökkel?» Jézus meghallotta, és azt mondta nekik: »Nem az egészségeseknek kell az orvos, hanem a betegeknek, nem az igazakat jöttem hívní, hanem a bűnösöket«” (Mk 2,16–17; vö. Lk 4,18; 1Pét 2,24).

Sztankó Attila

A HÉT SZENTJE

Szent Cecília

November 22.

Cecíliát már a VI. században felvették a szentmise római kánonjába. Az irodalmi szövegek fiatal leányként mutatják be, aki hitének jeleként állandóan a szívéen viselte az evangéliumot, és arannyal átszőtt ruhája alatt durva szőrből készült vezeklőövet hordott. Szülei úgy határoztak, feleségül adják Valerianushoz, s e tervet Cecília abban a korban nem változtathatta meg. Abban reménykedett, hogy kiszemelt vőlegénye tiszteletben fogja tartani Krisztus iránti szerelmét. Amikor a menyegző után kettesben maradt férjével, feltárta előtte a titkát: egy angyal őrizi féltékenyen a szerelmét és teste szűzi tisztaságát. Az ekkor még pogány Valerianus azt mondta, hogy csak akkor fogadja el ezt a magyarázatot, ha ő is meglátja az angyalt. Cecília így felelt: „Megláthatod az őrzőangyalomat, ha megkeresztelkedsz!” Valerianus teljesítette a feltételt, és amikor visszatért, szobájukban valóban megpillantotta felesége őrangyalát, aki mindkettőjük fejére liliomból és rózsából, a szüzesség és a vértanúság virágaiból font koszorút helyezett. Ezután megkérdezte Valerianust, mi a legfőbb kívánsága. Ő testvérének, Tiburtiusnak a megtéréséért esedezett. És Ceciliának hamarosan Tiburtiust is sikerült megnyernie a hitnek.

Megtérésük után nem sokkal a keresztút következett a két fivér számára. Eltemették ugyanis azokat a keresztényeket, akiket Turcius Almachius prefektus idejében öltek meg, ezért bevádolták és bíró elé vitték őket. Mivel megtagadták az előírt áldozati ceremóniát, a lehető leggyorsabban a közelben lévő Jupiter-oltárhoz kellett volna vezetni őket, hogy áldozzanak az isteneknek. Ám erre nem voltak hajlandók, ezért másnap kivégezték őket.

Nemsokára Cecíliát is bíróság elé állították. A per folyamán olyan bátorságot tanúsított, és olyan meggyőződéssel védte a hitét, hogy a hallgatóságból százan megtértek. A prefektus engedélyezte, hogy ne azonnal, hanem három nap múlva végezzék ki. Ez az idő elég volt számára ahhoz, hogy házát az Egyháznak ajándékozza. A hóhér három csapással sem tudta lefejezni, Cecília végül barátai karjai közt halt meg.

A középkor vége felé lett a tizennégy segítő-szent egyike, s egy fordítási hiba következtében – amely szerint az esküvőjén ő maga játszott az orgonán – lett a szent zene védő-szentje. Ünnepét már 545. november 22-én is megülték Rómában.

A nagyszerű csere

Amikor a prefektus vallatta, Cecília így tett hitvallást: „En nem halok meg, csak elváltozom. Port adok az aranyért cserébe. Ha nektek valaki aranypenzt kínálna ugyanolyan súlyú rézpénzért, vajon nem kapnátok-e az alkalmon, és nem mondanátok-e el rokonaitoknak is, hogy ők is részesei lehessenek egy ilyen nagyszerű cserének? Jézus Krisztus, a mi Istenünk illet ad nekünk. Amit neki ad az ember, azt kimondhatatlanul értékesebbre cseréli.”

L.K.

NOVEMBER 17., ÉVKÖZI 33. VASÁRNAP (Nagy Szent Gertrúd szűz, Hilda) – Dán 12,1–3 (*Amikor a világ végén eljön az Úr, Isten népe megdicsőül.*) – Zsid 10,11–14.18 (*Krisztus egyetlen áldozattal örökre tökéletessé tette a megszentelteket.*) – Mk 13,24–32 (*Jézus a világ végén összegyűjti választottait a világ négy tájáról.*) – **Zsolozsma:** I. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 220 – EE 593, Ho 220 – EE 149, Ho 146 – EE 598, Ho 303 – EE 309. NOVEMBER 18., HÉTFŐ – A Szent Péter- és a Szent Pál-bazilika felszentelésének emléknapja (Jenő, Noé) – Jel 1,1–4; 2,1–5a – Lk 18,35–43. NOVEMBER 19., KEDD – ÁRPÁD-HÁZI SZENT ERZSÉBET ÜNNEPE (Zsóka) – Péld 31,10–13.19–20.30–31 vagy 1Jn 3,14–18 – Lk 6,27–38. NOVEMBER 20., SZERDA (Jolán, Bódog, Bulcsú) – Jel 4,1–11 – Lk 19,11–28. NOVEMBER 21., CSÜTÖRTÖK – Szűz Mária bemutatása a

A hét liturgiája

B év

11,4–12 – Lk 20,27–40. NOVEMBER 24., ÉVKÖZI 34. VASÁRNAP – KRISZTUS, A MINDENSÉG KIRÁLYA (Dung-Lac Szent András és társai, vértanúk, Emma, Flóra, Virág) – Dán 7,13–14 (*Az eljövendő Emberfiának – Krisztus Királynak – országa mindörökké fennmarad.*) – Jel 1,5–8 (*Isten szava megítéli a szív gondolatait és érzéseit.*) – Jn 18,33b–37 (*Krisztus – Pilátus előtt – megkötözve is megvallja, hogy ő a mindenség királya.*) – **Zsolozsma:** II. zsolnárhét – **Énekrend:** Ho 229 – EE 585, Ho 229 – EE 154, Ho 280/B – EE 598, Ho 150 – EE 200.

templomban emléknapja (Olivér) – Zak 2,14–17 – Mt 12,46–50. NOVEMBER 22., PÉNTEK – Szent Cecília szűz és vértanú emléknapja (Cicelle, Célia) – Jel 10,8–11 – Lk 19,45–48. NOVEMBER 23., SZOMBAT – Szent I. Kelemen pápa és vértanú vagy Szent Kolombán apát emléknapja (Klementina) – Jel

Ábrahám, atyánk a hitben

Konferencia keretében emlékeztek Rózsa Huba biblikus professzorra

Rózsa Huba, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának (PPKE HTK) biblikus professzora halálának első évfordulója alkalmából szerveztek konferenciát november 5-én Budapesten, a PPKE HTK épületében.

Kuminetz Géza: a mindenkori államhatalomnak hagynia kell az Egyházat a maga ritmusában működni

A Széchenyi-díjas biblikus professzor emlékére megtartott konferenciát Kuminetz Géza, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem (PPKE) rektora nyitotta meg, méltatva Rózsa Huba munkásságát. Mint mondta, „volt tanárunk és kollégánk egyfajta pátriárkája volt a II. Vatikáni Zsinat utáni hazai katolikus biblikus tudósoknak, s talán ezért is találó a konferencia témaválasztása”. A PPKE rektora előadásában kifejtette: „Az ósatyákkal, közelebről Ábrahámmal valami új és eredeti létvízió, világ- és istenkép kerül be az emberi történelem áramába, mivel az igaz Isten szól az emberhez.”

Kuminetz Géza felhívta a figyelmet arra, hogy Ábrahámnak Isten hívására mint kellett vonulnia a társadalomból. Ezzel kapcsolatban megjegyezte, hogy a mindenkori spirituális értelemben (is) vett kivonuláshoz nagy bátorságra van szükség, és atyai lélekre. A jövő munkálása, az idők jeleinek éber fürkészése, az isteni ígéretek szellemének gondozása, valamint az utód megtalálása és megáldása ilyen atyai feladat.

Az előadó hozzátette: Aki ezért valóban hisz Krisztusban, az ígéretek beteljesítőjében, az részt kap Ábrahám örökségéből. Az előbbiekből pedig az következik, hogy a Krisztus-követők közösségének, az Egyháznak mint az ígéretek őrzőjének (atyjának) és a társadalom kovászának a világhoz (s a mindenkori államhoz) való viszonyában valamiképpen függetlennek kell maradnia.

A „kivonulás” és az „atyaság” szempontját tekintve a rektor leszögezte: az Úr bárányként küldi tanítványait a farka-

sok közé a hit-remény-szeretet „fegyverzetével”, az Egyháznak pedig a küldetése teljesítése során meg kell őriznie a kellő távolságot a mindenkori hatalomtól, s az államhatalomnak hagynia kell az Egyházat a maga ritmusában működni, hogy általa „megújulhasson a Föld színe” – Krisztus, a pátriárkák pátriárkájának üzenete szerint.

Martos Levente Balázs esztergom-budapesti segédpüspök, a

Rózsa Huba (1939–2023)

PPKE Hittudományi Karának biblikus tanára előadásában egyrészt a Pentateuchus (az eredeti görög szó fordítása: öt részből álló könyvtelercs), azaz a Biblia első öt könyve, Mózes öt könyve keletkezéstörténete körül kialakult biblikus szakmai vitákról, ezzel kapcsolat-

ban a tudományos konszenzus hiányáról beszélt, másrészt a Teremtés könyve 15. fejezetének hívó szövegolvasásáról fejtette ki a véleményét. Martos Levente Balázs így összegzett: „Napjainkban a bibliai szövegek olyan teológiai értelmezése látszik szükségesnek, amely számot vet ezek egzisztenciális vagy spirituális értelemben vett olvasatával. Másfelől pedig le kell szögeznünk, hogy a biblikus szakértőkkel való párbeszéd nem luxus, hanem egy olyan igyekezet konkrét jele, amely nem tartja meg magának a bibliai üzenetet, hanem számot vet azzal, hogy az eredetileg is sokféle embert és sokféle közösséget kívánt megszólítani.”

Kocsi György, a Gál Ferenc Egyetem Teológiai Karának docense a Teremtés könyve 15. fejezete alapján Isten Ábrahámmal kötött szövetségéről, az arról szóló szöveg értelmezéséről beszélt történet- és irodalomkritikai szempontok alapján. Az előadások két szekciójának szünetében lehetőség nyílt kérdéseket intézni az előadókhoz.

Fodor György, a PPKE HTK Ószövetségi Szentírástudományi Tanszékének vezetője a pátriárkai történetekről, azok közül Ábrahám történetéről beszélt, ahogy az a bibliai szöveg úgynevezett Papi írásában (szélesebb értelemben véve a papi hagyományban) meg-

jelenik. Elmondta, a kutatók egyetértének abban, hogy a pátriárkák története – köztük Ábrahámé is – etnogenezisek (eredettörténetek); a Jákob-ciklus a régebbi (a Kr. e. 9. század második fele), és Izrael északi részéhez (királyság) kötődik, a déli királysághoz pedig az Ábrahám-ciklus.

Kr. e. 722-ben az északi királyság megszűnt létezni (asszír hódítás), ettől kezdve Júda királysága képviselte egész Izraelt (az északról ide menekülőkkel együtt). Ekkor egyetlen családtörténeté alakították a korábban különálló történeteket, ezt indokolta az is, hogy Ábrahám, Izsák és Jákob isteni ígéretek hordozói, akik ugyanazt az Istent tisztelik; az ígéretek beteljesítője

az északi és a déli királyság együttvéve.

Kr. e. 587-ben következett a babiloni uralom, a lakosság szétszóródott, kérdéssé vált a haza és a nép megmaradása is (pedig ez az isteni ígéretek lényeges eleme). A hazátlan Izrael számára egy nem állami, új identitás keresése, vált kívánatosá kívánatos az eredetre (pátriárkai történetek) tekintettel. Ami Ábrahámmal történik, útmutatás a babiloni fogság utáni időkben élő Izrael számára. A kérdés az, hogy a történelmi krízisben a jelen miként mehet tovább, a választ pedig a Papi írás adja meg, amely jól elkülöníthető a Szentírásban a fogság előtti összetett szöveghagyománytól – mondta Fodor György.

A konferencia további részében az Egri Hittudományi Főiskolán szentírástudományt tanító Racs Csaba a pátriárkai történetek tulajdonneveit vizsgálva kimutatta, hogy ezek egy részének sikeres kutatói beazonosítása hitelesíti a pátriárkák személyének történetiségét. Zsengellér József református lelkész, a Károli Gáspár Református Egyetem volt rektora, az Országos Rabbiképző–Zsidó Egyetem tanára, a Magyar Hebraisztikai Társaság elnöke a pátriárkák áldásainak (Gen 49; Deuteronomium 33) a maszoréta (a jeruzsálemi zsidók szemléletét tükröző) és a samaritánus (garizimianus) szövegtanúk eltéréseiből adódó értelmezési különbségeiről tartott előadást. Az említett

allegorikus paradoxona szerint Ábrahám a fiában a legtöbbet, saját boldogságát, kincsét, örömet indul feláldozni az Úr iránti szeretetből (erősz), megvallva, hogy az öröm egyedüli birtokosa Isten. A Magasság-beli pedig „visszaadja” a fiút atyjának, elfogadva a teljes értékű (szívbeli) áldozatot. Az az ember, aki belátja, felismeri, hogy az öröm helye Istennél van, és csak ajándékként részesülhet abban, máris megkapja az Úrtól az igazi örömet.

Kocsis Imre, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Kara Újszövetségi Szentírástudományi Tanszékének vezetője a Ter 15,6 értelmezési különbségét mutatta ki a Róm 4,1–25-öt és Jak 2,21–23-at egybevetve. A páli és a Jakab által írt szöveg feszültsége abból eredhet, hogy Jakab a páli gondolatok (Ábrahám nem a törvény tettei, hanem a hit által igazult meg) téves értelmezéseire reagált, nem Pál ellenében fejtette ki álláspontját.

A konferencia utolsó előadását Horváth Endre (Újvidék) távollétében Martos Levente Balázs olvasta fel. A Pál apostol tanítása (Gal 4,28) alapján kifejtett téma összegzésében elhangzott: a hívó keresztények az Ábrahámnak adott isteni ígért gyermekei, és a keresztségből eredően örökösök, a Krisztusban való egység által. A konferencia végén Fodor György (PPKE HTK) a Rózsa Huba professzorral kapcsolatos személyes emlékeit osztotta meg a jelenlévőkkel. Beszélt a szakmai kapcsolatukról is, valamint hangsúlyozta: a professzor „szenvetélyesen szerette Jézust”, akit személyes megváltójának vallott.

Perendy László piarista szerzetes, a PPKE HTK dékánja, az Ókeresztény Egyháztörténeti Tanszék vezetője pedig zársvárában kifejezte háláját az egy esztendővel ezelőtt elhunyt Rózsa Huba munkásságáért, amelyet a bibliatudományok területén végzett.

Körössy László
Fotó: Fábán Attila

A „homályos gondolkodás” művészete

Gerencsér László matematikus székfoglaló előadása a Szent István Tudományos Akadémián

Budapesten, a Szent István Tudományos Akadémián, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem dísztermében tartotta meg november 4-én székfoglaló előadását Gerencsér László matematikus, a HUN-REN Számítástechnikai és Automatizálási Kutatóintézet (SZTAKI) tudományos tanácsadója. Az alábbiakban Gerencsér László, az akadémia rendes tagja Láthatatlan matematika című székfoglaló előadásának rövid összefoglalóját adjuk közre.

Az előadás tágabb keretét Blaise Pascal francia gondolkodó, filozófus, teológus és matematikus szellemi öröksége határozta meg. Pascal személyének különös aktualitást ad születésének 400. évfordulója, amelyről Ferenc pápa Sublimitas et miseria hominis (Az ember nagysága és nyomorúsága) kezdetű apostoli

levelében emlékezett meg. A levél a neves svájci teológust, Hans Urs von Balthasart is idézi: „A geometriában megkívánt pontosság birtokában képes kiküzdni azt az egészen másfajta pontosságot, amely az egzisztenciális kérdések területén szükséges.”

Gerencsér László felhívta a figyelmet arra, hogy a modern ma-

Az előadás első felében az imaginárius, vagy mai nevén komplex számok fogalmának rövid történetét mutatta be az előadó, Paul J. Nahin brit villamosmérnök professzor könyvének 2007-es, 15. kiadása alapján. Az előadás második felében a matematika és más területek kölcsönhatásairól, az alkalmazott matematikáról esett

tematika megszületésének hajnalán több kiemelkedő matematikus munkásságában egy fordított irányú hatás is észlelhető. Maga az előadás is ennek a bemutatására tett kísérletet. „Próbálj meg úgy élni, mintha Isten létezne” – ezt már a matematikus Pascal is mondhatná.

Egy másik alkalmazási terület az epilepszia egy új terápiás eszközének, az ún. neurostimulátornak (RNS) a fejlesztéséhez kapcsolódik. Az orvostudomány korábbi jelentős felismerése, hogy a földreggyszerű epilepsziás rohamok kialakulása megelőzhető az agy felelős területének stimulálásával. A sokakat foglalkoztató kér-

szó két példán keresztül. Az előadó hangsúlyozta, hogy a látható esz-közökben megtestesülő fejlesztések mélyebb rétegeiben sokszor egészen rendkívüli matematikai teljesítmények húzódnak meg. Többek közt megemlítette, hogy a modern matematikai rendszerelmélet megalkotásában döntő szerepe volt a magyar származású és magyar gyökereit apó-ló Rudolf E. Kalmannak (1930–2016). Szó esett a rendszer- és irányításe-lmélet egy jelentős mai kihívásáról, az autonóm járművek kooperatív irányításáról is.

Az előadó hangsúlyozta, hogy a látható esz-közökben megtestesülő fejlesztések mélyebb rétegeiben sokszor egészen rendkívüli matematikai teljesítmények húzódnak meg. Többek közt megemlítette, hogy a modern matematikai rendszerelmélet megalkotásában döntő szerepe volt a magyar származású és magyar gyökereit apó-ló Rudolf E. Kalmannak (1930–2016). Szó esett a rendszer- és irányításe-lmélet egy jelentős mai kihívásáról, az autonóm járművek kooperatív irányításáról is.

dés: hogyan tudjuk az EEG-jelekből előre jelezni a roham kialakulásának kockázatát? Az előadó röviden felvázolta egy, a járvány matematikában és a szeizmológiában használt modell főbb vonásait, amely az eddigi kutatások alapján alkalmas lehet EEG-jelek modellezésére is. Végül röviden ismertetett kapcsolódó hálózati-dinamikai kérdéseket is.

A zársvárában két gondolkodót is idézett az előadó a matematika tudományával kapcsolatban: „Mathematics is the art of vague thinking. – A matematika a homályos gondolkodás művészete.” (John E. Littlewood); „A lélek ezekben az erőltet okoskodásokban és kis megfontolásokban is hatalmas örömet talál.” (Aquinói Szent Tamás)

Forrás: Szent István
Tudományos Akadémia
Fotó: Lambert Attila

Biztonság, együttműködés a szentévben is

A női és férfi szerzetes-elöljárók éves közös plenáris üléséről

A Magyarországi Rendfőnöknők Konferenciája (MRK) és a Férfi Szerzetes-elöljárók Konferenciája (FSZK) évente egyszer találkozik. Idén november 5-én tartották közös plenáris ülésüket a budapesti Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskolán, több mint kilencven résztvevővel. A találkozót megtisztelte jelenlétével Veres András győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke is.

az az összejövetel közös imával kezdődött, majd Zsódi Viktor SchP, az FSZK elnöke köszöntötte a jelenlévőket, és felolvasta Michael W. Banach érseknek, Magyarország apostoli nunciusának a plenáris ülésre küldött üzenetét. Ezután hat új előjáró mutatkozott be: az Isteni Megváltóról Nevezett Nővérek Kongregációja, a Szent Ferenc Kisnővérei, a Szervita Nővérek a Fájdalmas Anya Szolgálói, a schönstatti nővérek (akiknek magyarországi letelepedése folyamatban van) és a Schönstatt Atyák Közössége, illetve a Betegápoló Irgalmasrend új magyarországi képviselője.

Ezt követően az MRK és az FSZK elnökének beszámolója következett az elévített munkáról. Németh Emma SSS összegezte az elmúlt időszak eseményeit, és a jövő évre tervezett közös szerzetesi programokat is. A 2025-ös szentévi eseményekre tekintve kifejezte örömteli várakozását. 2025. február 1-jén filmvetítéssel és kerekasztal-beszélgetéssel egybekötött ünnepség lesz a megszentelt élet napja alkalmából, amire mindenkit szeretettel várnak. Zsódi Viktor SchP az MRK

és az FSZK együttműködésének ugyanilyen eredményes folytatására buzdított, és felhívta a figyelmet a jubileumi szentév fontosságára, amely az életszentség megerősítésének is teret ad. Kiemelt egy programot, ami 2025. január 6-án lesz. Elmondta, javaslatot tesznek az iskoláknak, hogyan valósítsák meg a szentévbe való belépést, amihez kiadvány is készül.

Zarándok lesznek címmel. Ezenkívül zarándoklatot szerveznek májusban a diákoknak, szerzetesekkel együtt. Veres András püspök előadásában kiemelte: teremtsünk közösséget, mert ez hiányzik a mai világból. Majd hangsúlyozta, hogy az isten- és emberszeretet összetartozik. A szeretetből születik meg spontán a szolgálat. Empátiakészség, látásmód (hogy észrevegyem a rászorulókat) és testvériség – ez a három a legfontosabb. Vegyük észre a hiányokat, réseket, mindazt, aminek a társadalom nem tud megfelelni – ott segítünk. Ne uralkodjunk, hanem szolgáljunk – buzdított Veres András.

Dobszay Benedek OFM, az Emberi Méltóság Stratégia szakmai vezetője interaktív előadásában szolt arról, hogy olyan biztonságos környezetet szeretnének teremteni az intézményekben, a közösségekben, ahol a bántalmazás (testi, lelki, spirituális) nem fordulhat elő. Ezért dolgozik a stratégia csapata. Dobszay Benedek kérte, hogy a rendek vegyék komolyan a fejlődéslelektant, benne a hit fejlődését, az áldozattá válás, a traumatizáltság pszichológiáját, valamint az elkövetővé válás pszichés folyamatát is. Az előadás után fórum következett ebben a témakörben.

A plenáris ülést aktuális ügyek megbeszélésével zárták, majd a jubileumi szentév imájával ért véget a találkozó.

Forrás: Szerzetesek.hu
Fotó: Csapó Viktória

Úrjövet Máriával

Kovács Zoltán mariológus elmélkedései advent vasárnapjain Budapesten

A négy adventi vasárnapon (december 1., 8., 15. és 22.) a 18 órákor kezdődő szentmiséket követően Kovács Zoltán mariológus, egyetemi tanár tart elmélkedéseket a négy Mária-dogmáról a budapesti Szent István-bazilikában.

Advent első vasárnapja erősen eszkatológiai színe-

lélekben ajtót nyithatunk az idén másnapra, december 9-ére kerülő szeplőtelen fogantatás ünnepének.

Advent harmadik vasárnapja a „Sion leánya” és a „Jeruzsálem leánya” szofonias képekkel, valamint az isteninek az emberi világba való érkezését előrejelző feszült várakozással az Istenszülő örök szüzességének misztériumát is sejteti némiképp. Advent negyedik vasárnapjának

zett, ezért a mennybe felvett Szűzanyáról mint az Egyház reménycsillagáról szolt majd az elmélkedés. Advent második vasárnapja idén éppen december 8-ára esik, amivel

evangéliuma pedig a vizitáció történetével már egészen bevezet Mária istenanyaságának örömteli valóságába.

M. K.
Fotó: Fábíán Attila

Politika, szabadság, hagyomány

Bemutatták XVI. Benedek pápa gyűjteményes kötetét

(Folytatás az 1. oldalról)

XVI. Benedek pápához közel állt a művészet, leginkább talán a zene. Szerinte a hit nem csökkent, hanem táplálja a művész génuszát. A múltkorás képes arra, hogy Isten felé irányítsa az embert. Ez a könyv is ebben a szellemben született.

A kötetet bemutatva Jancsó András elmondta, a gyűjteményben harmincöt írást olvashatunk. A kiadvány új perspektívát nyithat a magyar nyelvű teológiai irodalomban, hiszen eddig hiányzott Joseph Ratzinger Európával, politikával, társadalommal foglalkozó gondolatainak az összefoglalása. A teológus pápát leginkább a hit és az értelem egymásra utaltsága, az objektív igazság kérdése, az erkölcs és a jog kapcsolata, valamint az állam politikát megelőző alapjai érdekelték. Ez a gyűjtemény az MMA Kiadó Pars Pro Toto című népszerű sorozatában jelent meg. A kötet fejezetcímeiből is következtethetünk arra, milyen témákkal találkozhatunk lapjain: A szabadság és az igazság értéke, Európa múltja és jövője, Az Egyház terében, A történelmi idő és az emberi üdvösség, A nemzetek egysége – ahogyan az egyházatyák látják.

Erdő Péter bíboros, prímás, esztergom-budapesti érsek elmondta, az 1999-es szinódus előkészítésénél jelen volt Joseph Ratzinger bíboros is. Nyilvánvalóvá vált, hogy ő igazi európai, hiszen kíváncsi volt mások véleményére, melyeket pontokba rendezve össze is foglalt a többiek számára. XVI. Benedek pápa az európaiságnak egy demokratikus arcát mutatta fel. Az volt az eszménye, hogy tiszteltetben kell tartani mások elgondolásait. Műveiben ugyanakkor kevesebbet beszolt Európáról, mint Szent II. János Pál pápa. XVI. Benedek leginkább a nyugati keresztény kultúra talaján állt, sőt úgy látta, hogy

a keresztény ihletésű nyugati kultúra egyetemes érvényű.

Deák Hedvig OP teológus, a Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola egyetemi tanára szerint Ratzinger nem alkotott teológiai szintézist. Ennek ellenére a Végidő, a Bevezetés a

keresztény hit világába vagy A liturgia szelleme című, magyarul is olvasható műveiből kidomborodnak azok a témák, amelyek a leginkább érdekelték. Fontos volt számára a keresztény hit igazságának, érthetőségének kifejtése.

Görföl Tibor egyetemi docens, a Vigilia főszerkesztője rámutatott, Joseph Ratzinger fiatalon szembesült azzal, hogy az általa vizsgált teológusok a történelemtől független gondolatokat akarnak továbbadni. Am felmerül a kérdés: ha az ember történelmi lény, akkor lehet-e változhatatlan igazságról beszélni egy változó világban? Joseph Ratzinger szenvedélyesen próbálta összehangolni a történelmet az abszolút igazság gondolatával. A tudós pápa úgy látta, bármit vizsgálunk is az emberi élettel kapcsolatban, nem találunk olyan területet, amely ne lenne előzetesen adva számunkra. Nem mi hozzuk létre a boldogságot, s a cselekvésünknek sem mi vagyunk a forrása. Van valami olyan momentum a létben, ami nem az ember produk-

tuma. Azzal válunk nagykorúvá, ha ezt belátjuk.

Deák Hedvig kiemelte, a Joseph Ratzingerrel egyidős gondolkodók visszanyúltak az egyházatyák koráig. Doktori értekezését Szent Ágostonról írta, akinek gondolkodását ma is kor-

szérűnek érezzük – hangsúlyozta Deák Hedvig. Szent Ágoston szerint az ember vágya az igazságra, a jóságra és a szeretetre Krisztussal éri el a célját, ezt a gondolatot a német teológus is átvette.

Erdő Péter bíboros szerint a II. Vatikáni Zsinattal összefüggésben a kontinuitás a kulcsgondolat, hiszen Ratzinger szerint a zsinat dokumentumai összhangban voltak az Egyház normatív tradíciójával. Joseph Ratzinger azt értette meg, hogy bár vannak különféle törekvések, megközelítések a kor kultúrájával és társadalmi valóságával kapcsolatban, de ez nem jelenti azt, hogy az alapvető hittani örökség ne számítsa. Ugyanakkor messzemenőkéig védelmezte a világi Krisztus-hívó autonómiáját. Fontosnak tartotta a tudományok megállapításait, nagyra becsülte a szaktudást. Gondolkodására hatással voltak a biblikus és a patrisztikus ébredés eredményei, megközelítései is.

Deák Hedvig kiemelte, a XVI. Benedek pápával kapcsolatban emleget-

tett konzervatív jelzőt a politika területén lehet alkalmazni, a teológiában ugyanakkor ez kevésbé érvényes. A tudós pápa már csak azért sem nevezhető konzervatívnak, mert foglalkozott a 20. századi irányzatokkal, így például a perszonalizmussal is.

Görföl Tibor rámutatott, Joseph Ratzinger szerint az állam nem egyenlő a totalitással, mert nem képes az emberi valóságot teljes mértékben lefedni. Ha ezt megteszi, valamely ideológia fogságába kerül. A német teológus az ember szabadságát és méltóságát védte az ideológiákkal és a relativizmussal szemben. A Katolikus Egyház olyasmit kínál az emberiségnek – emelte ki a kötet fordítója –, ami nemzetek fölötti. Fontos célkitűzése volt, hogy Európában a görög gyökerű racionalitást képviselje. A logosz, az értelem igénye ott van a kereszténységben, de megtaláljuk az európai hagyományban is. Az igazság a keresztény meggyőződés szerint egy személy, így az igazságot csak személyesen lehet tanúsítani. Ennek a személyes megjelenítésnek pedig rendkívül nagy jelentősége van.

Erdő Péter bíboros, prímás kiemelte, akkor van esélye a demokráciának, ha az emberi józan ész szabadon fe-

jezheti ki magát a többségben, úgy, hogy az állam nem kényszeríti ki semmilyen világnézeti elkötelezettséget.

Ugyanakkor ahhoz, hogy az emberi közösség meghozza a saját szabályait, előtte el kell helyeznie magát a világ rendjében, a kozmoszban. A világnézeti semlegességre is lehet alapozni elvileg, ám ilyenkor a törvények valójában a semmiben lebegnek. XVI. Benedek is ezen az állásponton volt, nem véletlen, hogy megválasztása előtt a relativizmus diktatúrájáról beszélt.

Görföl Tibor szerint Ratzinger a Jürgen Habermasszal folytatott vitában nem véletlenül hangsúlyozta, hogy egy előzetes igazság felismerése az elsődleges feladat.

Az állammal összefüggésben is ez volt a meglátása. A felszabadítás teológiája kapcsán egy irányzatot bírált, míg más megközelítéseket viszont elfogadott. A német teológus szerint ugyanis nem hozható létre emberi erővel az, ami az isteni kegyelemtől függ. Ratzinger számára az igazságosság is nagyon fontos volt. Az Egyház feladata ezek szerint az is, hogy figyelmeztessen a világban látható igazságtalanságra.

Erdő Péter bíboros zárásként kiemelte, hogy az igazságosság kérdése ma kifejezetten aktuális. Ferenc pápa általában az irgalmasságot szokta hangsúlyozni, ez a kettő azonban összetartozik. A Szentírásban is azt találjuk, hogy a két fogalom együtt jár. Az igazság képviselője és a szabadság összekapcsolódik, ezeket nem lehet szembeállítani egymással.

Baranyai Béla
Fotó: Lambert Attila

A tanárképzés zászlóshajója

250 éves az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

(Folytatás az 1. oldalról)

A délelőtti program a Líceum történetét feldolgozó könyvek bemutatójával és az elmúlt 250 évet felölelő kiállítás megnyitójával folytatódott. Délután hálaadó szentmisét mutatott be Ternyák Csaba egri érsek, az egyetem nagykancellárja. A szertartáson jelen volt Erdő Péter bíboros, Michael W. Banach érsek, Magyarország apostoli nunciusa; Bábel Balázs kalocsa-kecskeméti érsek, Palánki Ferenc debrecen-nyíregyházi megyéspüspök, Kocsis Fülöp, a Hajdúdorogi Főegyházmegye érsek-metropolitája; Orosz Atanáz miskolci megyéspüspök, illetve az Egri Főegyházmegye papsága és közéleti vezetők.

Pajtókné Tari Ilona köszöntőjében úgy fogalmazott: az egyetemet mindenkor az alkotás, az emberiség javáért terjesztett tudás központjának tekintették. Felidézte: Eszterházy Károly, kora egyik legműveltebb mecénása megépíttette hazánk első egyetemi épületét, a Domus Universitatis, s szándéka beteljesült, hiszen az a tudományos, művészeti és lelki épület szolgálja mind a mai napig. Az egyetem alapító püspöke védőszentjének, Borromeo Szent Károlynak az ünnepén nyitotta meg kapuit, ezzel is követve a szent példáját, szellemiségét.

A rektor asszony szözl az egyetem képzéseiről, történetéről, kiemelve, hogy eddig több mint 50 ezer pedagógust képeztek a Líceum falai között. Az intézmény 174 éven át egyházi fenntartásban működött, amit 73 év állami fenntartás követett, míg végül 2021. augusztus 1-jén az Egri Főegyházmegye fenntartásába került. Pajtókné Tari Ilona köszöntőjét fejezte ki azoknak, akik az egyetem és jogelődei sorsának formálásán munkálkodtak, szolgálták az oktatás ügyét, s megköszönte Ternyák Csaba egri érseknek is a fenntartó támogatását.

A jelen feladatokról szólva elmondta, a tanárképzés zászlóshajója az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem, s emellett más tudományterü-

leteken is kimagasló teljesítményt mutatnak hazai és nemzetközi szinten is. Rámutatott: a legfontosabb küldetésük továbbra is a tudás és a keresztény értékrend közvetítése a jövő nemzedékei számára, az alapító okiratban a Szent II. János Pál pápa *Ex corde Ecclesiae* apostoli rendelkezésében megfogalmazott egyetemi eszményképet követve.

Varga-Bajusz Veronika, a Kulturális és Innovációs Minisztérium felsőoktatásért, szak- és felnőttképzésért, fiatalokért felelős államtitkára üdvözlő beszédében elmondta, a magyar fiataloknak versenyképes oktatásra és határozott értékrendre van szükségük, s ennek felelősségét és ügyét a felsőoktatási intézmények hordozzák. Az Eszterházy Károly Katolikus Egyetem értékrendjével és tudásával segít megújítani a tanárképzést, a Debreceni Egyetemmel és a Nyíregyházi Egyetemmel közösen új struktúrát alakítottak ki, mely megfelelő gyakorlattal ruházza fel a hallgatókat. Idén közel 15 ezer hallgató választotta a pedagógusképzést.

Ternyák Csaba egri érsek beszédében elmondta: Isten iránti hálával emlékezünk az alapítóra neve napján, Borromeo Szent Károly püspök emléknapján. Hozzátette, ez az

emléknap egybeesik nemzeti gyásznappalunkkal is, s jól látszik ebből, hogy

hazánk ezeréves története szinte minden napra tartogat valamilyen megemlékezést. Eszterházy püspök neve, személye, hitvallása és alkotása identitásunk szerves része lett. Az érseki palota kápolnájának építettségként egy feszületet helyeztetett az oltár fölé, a mennyezetre pedig Jézus feltámadását festette, hiszen ez keresztény életünk lényege, ebből fakad minden erőnk. Az egyetem alapítólevelében

megfogalmazott célkitűzések is erről szólnak. Ezek olyan célok, amelyek már Borromeo Szent Károlyt is lelkesítették a maga korában, amikor támadások indultak az Egyház ellen, ő pedig a vallási és erkölcsi újjászülé-
tés mellett állt ki.

„Egyetemünk számára különleges kihívás, hogy megfeleljen legnehezebb célkitűzésének, és hozzájáruljon az Egyház tanítói küldetésének beteljesítéséhez korunk szellemi harcaiban” – tette hozzá az érsek. A főpásztor felidézte Michael W. Banach apostoli nuncius nemrég Egerben elhangzott gondolatait, amelyeket a családkról szóló konferencián mondott el a vallásos gyakorlatok összeomlásáról, a hit továbbadásának hiányáról. A nyugati fiatalok nagy többsége elvesztette érzékét a szent dolgok iránt; az úgynevezett tudo-

az elkötelezett keresztényeket, akik képesek szemben úszni az árral, és mernek Istenről beszélni. Akkor tudunk megfelelni küldetésünknek, ha a korszellemnek nemcsak elviselői, esetleg szenvedő alanyai vagyunk, hanem ha alakítói és a remény jelei leszünk.”

Az érsek köszönetet mondott a rektor asszonynak és az egyetem többi vezetőjének, hogy mindent megtesznek e nemes cél érdekében, hiszen Eszterházy örökségét nem szabad elherdálni, hanem használni és gazdagítani kell mindenki javára. Ő nemcsak a Líceumot, hanem keresztény hitét is örökölt hagyta, mely a mennyek országának várományosaivá tesz bennünket.

A főpásztor emlékeztetett: Ferenc pápa karácsonykor nyitja meg a 2025-ös szentévet, és rendelkezése szerint az egyházmegyéikben is december 29-én, Szent Család vasárnapján fogják megnyitni „A remény zarándokai” mottóval. Nagy szükség van ma arra, hogy a remény lángját ébren tartsuk, megőrizzük és ápoljuk szívünkben és a világban, hogy elinduljunk ezen a zarándoklaton. Hozzátette: aktív, cselekvő, alakító módon kell jelen lenni az egyetem életében, hogy az egyre inkább olyan katolikus intézmény legyen, mint amilyenek Eszterházy püspök megálmodta.

„Ha sikerül ebben elkötelezni magunkat, akkor 250 éves megemlékezésünk nem csupán egy kötelező visszaemlékezés vagy múltba révedés lesz, hanem céljaink világos, egyértelmű és határozott felvállalása, hogy egyetemünk a remény jele és eszköze lehessen. Borromeo Szent Károly püspök, könyörögj érettünk!” – zárta beszédét Ternyák Csaba egri érsek. Az ünnepi nap zárásaként a Gárdonyi Géza Színházban bemutatták az *Örökség* című musicalt, mely Eszterházy Károly püspök életének legfontosabb eseményeit idézi fel.

Forrás és fotó: Egri Főegyházmegye

Hitoktatók továbbképzése Zalaegerszegen

November 4-én szakmai napon vettek részt a Szombathelyi Egyházmegye hitoktatói Zalaegerszegen, a Szűz Mária Szeplőtelen Szíve Plébánia Szent Józsefről elnevezett közösségi házában. A programról Balaton László írt beszámolót, melyet szerkesztett formában közlünk.

Az „Elsőáldozók felkészítése – a szülők bevonásával” témában meghirdetett továbbképzést a Jézus Szíve Nővérek Társasága szerzetes-közösségből Adrienn, Kriszta és Guadalupe nővér tartotta. A női szerzetesrend 1940-es megalakulásakor evangelizációjának középpontjába a kateketikát helyezte. Fő céljuk a hitoktatás élményszerűbbé és szemléletesebbé tétele.

A szakmai nap a templom kápolnájában szentmisével kezdődött, amelyet Molnár János atya mutatott be. A délelőtti további része a közösségi házban zajlott. A továbbképzés fókuszában az elsőáldozási felkészítés állt. A résztvevők a már korábban megkapott oktatási segédanyag mellett egy hasznos munkafüzetrel is gazdagodtak. A képzés során elsősorban a gyakorlati kérdésekre koncentráltak a szerzetesnővérek,

jól hasznosítható tanácsokkal, ötletekkel ellátva a hitoktatókat. A szakmai napon elsősorban a gyakorlatban alkalmazható módszerekről volt szó. A hitoktatók megkapták a nővérek által összeállított tanmenetet is.

A programon csoportokban dolgozták fel a beavató szentség misztagógikus lehetőségeit, és többek között azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogyan lehet megtartani a plébániai közösségekben az elsőáldozókat és szüleiket. A napot közös szentségimádás zárta. Az egyházmegyei

hitoktatói továbbképzés a hitoktatási iroda munkatársai szervezésében és a szerzetesnővérek közreműködésével valósult meg.

Forrás és fotó: Szombathelyi Egyházmegye

Átadták a Kapisztrán Szent János-elismeréseket

Budapest, a Szabadság téri Református Egyházközség épületében november 8-án adták át a 2023. és 2024. évi Kapisztrán Szent János-elismeréseket. „A katonák tábori lelkesítését iránti támogatását ismerjük el ezekkel a szerény »ajándékokkal«. Akik nekünk segítettek, a saját közösségüket is nagyszerűen szolgálták” – fogalmazott Berta Tibor dandártábornok, katolikus tábori püspök.

A püspök tizedik alkalommal adta át az elismeréseket az arra érdemes katonáknak és civileknek. Köszöntőjében kiemelte: „A legtöbb támogatást az alakulatoknál szolgáló katonalelkészeink kapják, de a segítségnek rengeteg más formáját is megtapasztaljuk. Van, aki a versmondó versenyek szervezésében segít bennünket, van, aki a Honvédkórházban támogat minket. Segítséget kapunk a nyári táborokban, a törzsmestertől a vezérkar főnökig, dékántól, csapatorvostól, karmestertől... Aki ma elismerést kap nagyszerű cselekedetért, nemcsak a tábori lelkesítésért, de a saját közösségét is erősítette.”

Böröndi Gábor László vezérezredes, a Honvéd Vezérkar főnöke Kapisztrán Szent János Arany Érdemérmét kapott. „A Magyar Honvédségben büszkéik lehetünk katonalelkészeinkre és a keresztény közösségi életre. A Katolikus Egyház rengeteget tesz katonáink lelkigondozásáért, a gyerekeikért, a zarándoklatok megszervezéséért és a mindennapokért

ittthon és missziókban egyaránt. Jómagam Lourdes-ban értettem meg, hogy mekkora erő a kereszténység: amikor több ezer katona együtt menetel, együtt imádkozik, és megtalálja a közös nyelvet, az közösségformáló és teremtő erő. Örülök, hogy ennek részese lehetek” – mondta Böröndi Gábor László vezérezredes.

A Kapisztrán Szent János-elismerést 2014-ben alapították, a Magyarországi Katonai Ordinarátus fennállásának 20. évfordulója alkalmából. A püspökség az elismeréseket azoknak a személyeknek adományozza, akik, miközben példamutató szolgálatteljesítéssel végzik

szakmai feladataikat, elkötelezett magatartással, önkéntes munkájukkal és nagylelkű támogatásaik révén kiemelkedően segítik a katolikus tábori lelkesítők munkáját. Az elismerésnek hét kategóriája van: arany, ezüst és bronz érdemérem, ezüst és bronz emlékérem, oklevél és emléklap.

Forrás: Katolikus Tábori Püspökség
Fotó: Schöff Gergely

Szeretné, de nem tudja letenni

Pörtl Ákos családbiztonsági szakértő a gyerekek képernyőfüggőségéről

Minden harmadik nyolcévesnek van okostelefonja, és a tinédzserek átlagos napi képernyőideje nyolc és fél óra. Pörtl Ákos családbiztonsági szakértő országszerte tart előadásokat, melyek célja a magyar családok önvédelmi képességének növelése a digitális térben. Felhívja a figyelmet a közösségi médiára jellemző manipulációs mechanizmusokra, és beszél arról is, milyen hatással van a képernyőhasználat a gyerekek idegrendszeri fejlődésére. Miért szükséges lépéseket tenni a képernyő előtt töltött idő behatárolása érdekében, és hogyan tegyünk meg ezt? Ezekről a kérdésekről beszélgettünk vele.

– A diákközösségeknek tartott előadásai esetében, az életkor függvényében, milyen témákra helyezi a hangsúlyt?

– A legfiatalabb korosztályt az általános iskola 5. és 6. osztályos diákjai jelentik az előadásaimon. Nagyon fontos az ő nyelvükön beszélni nekik a cyberbullyingról, a zaklatásról, a bántalmazásról, a reklámokról. A gyerekek nyitottak, bevonhatók a beszélgetésbe, el akarják mondani, mi van bennük, és fogékonyak az élménypedagógiai módszerekre. A találkozásainkon közvetlen a hangulat, jól el lehet beszélgetni velük, de a nap végére nem változik semmi. Amikor azt kérdezem, ki az, aki le akarta tenni a telefont, de nem tudta, mindenki jelentkezik. Igennel felelnek arra a kérdésre is, hogy emiatt rosszabbul érezték-e magukat utána, mint előtte. Érzékelik, hogy gond van, hogy nem jó ez nekik, de semmit sem tudnak tenni ellene. Életkorukból adódóan a fejlődésükben még nem tartanak ott, hogy tudatosan szabályozzák a cselekedeteiket. A két idősebb felsős osztály megszólítása már nehezebb. Ők karba tett kézzel ülnek, figyelnek az előadáson, de a válaszokat sokszor harapófogóval kell kihúzni belőlük. A középiskolásoknál elmegyünk a felnőttkorral kapcsolatos kérdések irányába. Arra helyezem a hangsúlyt, hogy milyen esélyeik lesznek munkavállalóként a gyerekkorukban megszerzett képességeik alapján, hogyan lesznek boldogok az életben, milyen karriert képzelnek el maguknak, hogyan tudják majd megszerezni maguknak, amit szeretnének. Ezek a témák érdeklik a fiatalokat, ezek mentén lehet elérni őket.

– A pedagógusok és a szülők is a célközönségéhez tartoznak. Őket mivel lehet megszólítani?

– A szülőknek, pedagógusoknak arról beszélek, mit kell tenniük ahhoz, hogy a gyerekek idegrendszere érett és kiegyensúlyozott legyen, mire eljutnak a felnőttkorba. Nagyon fontos a felnőtt minta, valamint a gyerek érdekében hozott szabályok. Ezek lényeges témák mindkét célcsoport esetében. Tudjuk, hogy a pedagógustársadalom sem egységes a nevelésnek e területével kapcsolatban. Szükségesek a képzések, hogy értsék a problémákat, és tudják, milyen módszert érdemes használni, és milyet nem. Hamarosan indul egy harmincórás akkreditált képzés, igyekszünk minél több fórumon információkat átadni az érintetteknek.

– Milyen témák mentén épülnek fel az előadásai?

– Három nagy témakörrel foglalkozom. Az egyik a gazdasági manipulációs mecha-

nizmusok, a másik az idegrendszeri fejlődésre gyakorolt hatások, a harmadik pedig a dopamin szerepe az ember életében. A két utóbbit összekötve arról beszélek, hogy a szervezet a dopaminszint emelésével olyan tevékenységekre ösztönzi az embert, amelyek elengedhetetlenek az idegrendszeri fejlődéshez. Az okostelefon éppen ezektől veszi el az időt. A jelenlegi adatok szerint egy átlagos gyerek naponta hatnyolc órát tölt képernyő előtt, szórakoztató jellegű tartalmakkal. Nem játszik az udvaron, nem sportol, nincsenek személyes találkozásai, nincs ideje zenét tanulni, olvasni, együtt lenni a családdal. Holott ezek mind szükségesek ahhoz, hogy az idegrendszer megfelelően fejlődjön.

– Miért ilyen kiemelten fontos a dopamin szerepe?

– Mert ez a hormon a boldogság, az öröm érzését váltja ki az emberben. Óriási hatásal van a közérzetre, és jelentős

gyaszt, az a normális szexualitást unalmasnak fogja megélni, mert azt az izgalmat keresi, amit a pornó jelent számára.

– Mit tekint eredménynek a tevékenysége során?

– Gyerekeknek azzal a fel-tétellel tartok előadást, hogy még aznap beszélhetek a szüleiknek is. A kettő ugyanis együtt működik. A siker számomra az, ha a gyerek hatására a szülő is eljön az előadásra. Ez azt jelenti, hogy a fiatal úgy érzi, fontos dolgokról hallott, és megkéri a szülőt, hogy ő is vegyen részt az előadáson. Többször volt már példa erre. A szülők gyakran számolnak be arról, hogy amikor a már kezelhetetlen gyerektől megvonták a videójátékot, néhány n héz hét vagy akár hónap után érezték, a gyerek megváltozott: beszélget velük, szívesen részt vesz a családi programokban, felhagy a „zombi üzemmóddal”, és esetleg elkezd közösségi életet élni.

– Hány éves korban adnak a szülők telefont a gyerekeknek?

– A statisztikák szerint a nyolcévesek 31 százalékának van okostelefonja, tehát minden harmadik gyerekeknek. A szülőknek azt szoktam mondani, akkor vegyenek okostelefont a gyerekeknek, ha nem bánják, hogy pornográf tartalommal is találkozhat majd.

A szülő és a pedagógus együttműködése most fontosabbá vált, mint eddig bármikor

A tízéves kor feletti fiatalok 80 százaléka látott már ilyen tartalmat, és ez komolyan megzavarja a szexuális fejlődésüket. Aki pedig pornóoldalakon szocializálódik, annak esélye sincs a megfelelő időben történő szülői, nevelői felvilágosításra. A gyerek nem tud védekezni ez ellen, az online térben csak idő kérdése, hogy mikor jön szembe vele pornográf tartalom, amit aztán nézni kezd, érdeklődik iránta.

– Mennyire fogékonyak a fiatalok a veszélyek felismerésére?

– Az ideális az lenne, ha tizenöt-tizenhat éves korukig nem, vagy csak korlátozottan használnának a gyerekek digitális eszközöket, hogy megfelelő szintre fejlődjenek a kognitív és szociális képességeik, az érzelmi intelligenciájuk. Erre már

En ebben hiszek: analóg telefon tizennégy éves kor alatt, és a közösségi média használatának tiltása legalább tizenhat éves korig

lehet építeni. A túlzott mértékű és a túl korai telefonhasználat akár évekre visszavetheti a fejlődést.

– Mi lehet észszerű korlátozás?

– Nemzetközi pszichológiai, pszichiátriai szervezetek azt tanácsolják, hogy hároméves korig ragaszkodjunk a nulla képernyőidőhöz. Három és hatéves kor között is csak nagyon kevés időt töltsön a gyerek képernyő előtt, s az is inkább csak televízió legyen, lassú, történet-alapú mese, közös filmnézés a

használja a gyerek a telefont. A cél: késleltetni a készülékhez való hozzájutást, ameddig csak lehet. En is ebben hiszek: analóg telefon tizennégy éves kor alatt, és a közösségi média használatának tiltása legalább tizenhat éves korig.

– A tiltás ugyanakkor mindig kétélű...

– Egy erősen addiktív dolog esetében a tiltás nem megerülhet, a lényeg, hogy jól kell csinálni. Minden alkalommal el kell magyarázni ennek okait, és nagyon fontos, hogy alternatívát kínáljunk a gyerekeknek. Erre persze időt és energiát kell szánnia a szülőnek, de a gyerek mentális egészsége nem lehet vita tárgya. Kiseb korban könnyebb megvonni a telefont, akkor a gyerek még erősen kötődni akar a szülőhöz. A felső tagozatosok idejét már teljesen ki kell tölteni, ha elveszük tőlük a telefont A felnőtt dolga, hogy minőségi programokat ajánljon fel a gyerekeknek. Ez persze jóval nagyobb erőfeszítést igényel tőle, ezért sok szülő inkább ráhagyja a gyerekekre a „képernyőzést”. Az alternatívát jelentő, jó programok ajánlása nehezebb, de ez az egyetlen helyes út. Sokat segít a felnőtteknek az előadás, amit tartok, mert megadja nekik a szükséges lendületet a változtatáshoz, ha megértik, mit okoz a gyerek fejlődésében a telefonozás. Azt is mindig elmondom, hogy nem a szülő a hibás. A cégek dollármilliárdokat költenek arra, hogy a digitális eszközök rabjaivá tegyék a fiatalokat. Egyetlen szülő sem akar rosszat a gyerekének, mindig az ismeretei szerinti legjobb döntést akarja meghozni. Ha megfelelő tudása van a káros következményekről, akkor másként dönt. Persze még így is nehéz, hiszen nagy a nyomás a gyerekek és a szülők oldaláról is, de a felvilágosítás segít megérteni, hogy mi is a megkérdőjelezhetetlen, alapvető cél.

– Vannak már visszajelzések az iskolai telefonhasználat betiltásának hatásairól?

– Minden előadásomon szóba kerül ez a téma. Gyors volt a szabályozás bevezetése, és érthető módon még nem működik kielégítően az új rend-

szer, mégis úgy gondolom, fontos volt mielőbb megtenni ezt a lépést. Pedagógusok mesélik, hogy az iskolában kezd megváltozni az élet: a szünetben a gyerekek beszélgetnek, az ebédelőben újra zsi bongást hallani, ahol vannak sporteszközök, használni kezdik őket. A gyerekek többsége nyilván rosszul fogadta ezt a korlátozást. Aki szenvedélyszerűen kötődik a képernyőhöz, az nem szívesen válik meg tőle. Korábban, még ha el is zárta a telefont a táskájába, azért ott motoszkált a fejében, hogy vajon kapott-e üzenetet. Ez pedig megosztja a figyelmet. Sokan mondják – például az érettségi előtt álló lányom is –, hogy telefon nélkül jobban tudnak figyelni az iskolában. Ha először érzékenyen érintette is őket ez az új szabály, most már érzik, hogy így jobban tudnak koncentrálni. Úgy gondolom, a gyerekek belső megnyugvásához vezet ez a rend, mert ha nincs telefon, akkor a dopamin iránti vágyakozás sincs ott bennük, lehet figyelni a tanulásra. Ezért előremutató dolognak tartom ezt az intézkedést.

– Mik a tanulságok?

– A szülő és a pedagógus együttműködése most fontosabbá vált, mint eddig bármikor. Az iskolában délelőtt több órán át képernyőmentes életet él a gyerek. Ez megnyugvást ad, de fennáll a veszélye annak, hogy otthon majd esetleg annál több időt akar képernyő előtt tölteni. Jó lenne ezt a digitális védőburkot megfelelő szabályok mentén kiterjeszteni az otthonokra is. A megoldás a közösségekben rejlik. Korábban az a szülő, aki tiltotta a gyerekének a telefonhasználatot, szinte lehetetlen küldetést vállalt magára a megvonással, hiszen az iskolában minden gyereknél ott volt a telefon. Most senkinél nincs ott, és a közösségi szintű korlátozás nagyon sokat segít. Jó volna, ha otthon is az életkoruknak megfelelő keretek között volna a lehetőségük a gyerekeknek a képernyőhasználatra. Csak együttműködve, összefogással tudjuk biztosítani számukra az igazi gyerekkort.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

Isten tenyerén

A hetvenéves Forgács Alajossal beszélgettünk

(Folytatás az 1. oldalról)

– Ott is kereszteltek. A szüleim azt mondták, négyéves voltam, amikor először ministráltam. Vajda József volt akkor a plébános, akit aztán elhelyeztek, és váci segédpüspök lett. Kiskamaszként Liska Zoltán volt a plébánosom. Amikor meghalt, tizenhét éves koromban Dékány Vilmos került hozzánk, őt később esztergomi segédpüspöknek szentelték.

– Sok veszteséget élt át fiatalon, meghalt az édesanyja, a szeretett plébánosa. Hogyan tudta feldolgozni a gyászt?

– Annyira természetes volt bennem az istenhit, hogy biztosra vettem, ők a Jóistennél vannak, az élet pedig pörgött tovább a mindennapokban. Gondolom, visszavetett, hogy meghalt az édesanyám, de olyan régen volt már, több mint ötven éve, hogy nem is emlékszem, min mentem keresztül akkor...

– A szüleire hogyan emlékszik vissza?

– Nagy-nagy szeretettel. Felnőttként én már nem élhettem meg a velük való kapcsolatot, sem az apa és fia, sem az édesanya és a fia kapcsolatát.

– Azt sem tudták, hogy papnak készül?

– Édesanyám nem, mert még csak második középiskolás voltam, amikor elvesztettem őt, és akkor nem gondoltam a papságra. Vasútgépészeti szakközépiskolába jártam. Édesapám már tudta, hogy papnak megyek, 1973-ban érettségiztem, akkor mondtam neki.

– Mit szolt hozzá?

– Csak annyit mondott: „Fiam, ezt nem gondoltam volna.” De ha két-három hónappal előbb megkérdezett volna erről, akkor még én sem gondoltam volna... Mindig jártam hittanra. Amikor kollégista voltam Budapesten, akkor is megkerestem, hova járhatnék. A kollégiumban elég szigorúan vették az eltávozást, és egyszer kicsit késve érkeztem haza. Jött a tanár úr, a kollégium vezetője, kérdezte, hol voltam. Mondtam, hogy hittanon. Csak annyit válaszolt: „Köszönöm, fiam.” Ettől fogva nyugodtan járhattam hittanra, pedig a hetvenes évek legelejét éltük. Korábban csak azt tudták rólam a kollégiumban, hogy a biológiatanárral nagyokat vitatkozunk, mert mindenáron meg akar győzni a darwini elméletről. Később jutott a tudomásomra, hogy a kollégiumvezető édesapja református lelkész volt; akkoriban, persze, nem hozakodtak elő ezzel.

– Mikor érezte meg, hogy a papságra hívja a Jóisten?

– Nem volt semmi rendkívüli élményem. Az egyik hittanórán, aminek a témájára már nem emlékszem, szóba került az is, hány pap halt meg, hány múködik, hányan jelentkeznek az egyházmegyében. Ezután, hazafelé menet merült fel bennem, hogy mi lenne, ha... Aztán ez a gondolat kiérlelődött. Amikor Dékány Vilmos atyának előálltam azzal, hogy szeretnék szemináriumba menni, annyit mondott: „Már vártam.”

– Nem ijedt meg a hívástól?

– Nem, benne voltam a sodrásban. Szeptemberben elindultam ezen az úton, majd az első szemináriumi év

után elvittek katonának. Ösztöndíjas voltam a MÁV-nál, de amikor rájöttek, hogy nem a vasútnál fogok dolgozni, megkaptam a behívót. Két évet töltöttem Nagyatádon, ebben az időben halt meg az édesapám. Huszonegyen voltunk kispapok, de a többiek mind előfelvételik voltak, én voltam az egyetlen, akit a szemináriumból hívtak be. Katonáság alatt még az édesapámhoz és az öcsémhez jártam haza, utána már inkább a szemináriumban töltöttem a nyaraim jelentős részét, az lett az otthonom.

– Mit tart a legnagyobb ajándéknak az életében?

– Nem tudnék egyetlenegyem kiemelni, de a legnagyobb örömöm, hogy bárhogy alakult is az életem, mindig éreztem, hogy Isten tenyerén vagyok, és haladok előre. Folyton kaptam újabb feladatokat, pozíciókat. Ahogy a Szűzanya mondja: „Magasztalja lelkem az Urat, mert tekintetre méltatta alázatos szolgálóleányát.” Pontosan ezt éreztem én is, mindig.

– Milyen életeseményekben tapasztalta meg ezt?

– A katonaság alatt például kiképzőtisztes lettem anélkül, hogy tisztes képzőbe jártam volna. Talán azért, mert sportos voltam, ugyanis korábban atletizáltam. Varsányban, az első szolgálati helyemen három évig voltam káplán, aztán a főnökömet elhelyezték Szécsénybe, így én lettem a plébános, kilenc évig. Nógrádsipek volt a filiánk, a két faluban együtt akkor, a nyolcvanas években háromszáz hittanosunk volt, heti harmincöt hittanórát tartottunk az iskolában, minden osztálynak. Palócföld kitétt magáért, ott nem volt kecmec. Az asszonyok keményen felleptek a hittanbeiratkozásnál, nem lehetett befolyásolni őket olyasmivel, hogy most már nincs beiratkozás, amit persze az utolsó pillanatban közöltek, és az idejét nagyon szűkre szabva állapították meg. Rengeteget kirándultunk a gyerekekkel, Hollókőre mentünk biciklivel, a Velencei-tóra utaztunk busszal. Évente kétszer vezettem zárandoklatot Mátraverebély-Szentkútra, mert egyszer a varsányiakkal, másszor a meg nógrádsipekiekkel mentem.

– A gyümölcsöző lelkipásztori szolgálóból hogyan került 1992-ben az esztergomi szemináriumba prefektusnak?

– Németh László, Paskai László bíboros titkára kérdezte, elvállalnám-e, hogy az esztergomi szemináriumban prefektus legyek. Nehezen kezdtük a szemináriumi életet, mert a szatmári irlalmas nővérek épületét, amelyben addig a szeminárium működött, a nővérek visszakérték, és az egyházmegye vissza is adta nekik. De hol legyen akkor a szeminárium? A Kis-Duna-parti Volán szálló lelakott épületét vásárolta meg a főegyházmegye. Nem volt benne kápolna, élet viszont igen, hiszen ötvennégy-ötvenöt kispapunk volt. Akkor vettük át a Vitéz János Tanítóképző Főiskolát, és Gaál Endre atyával, a szeminárium rektorával megbeszéltük, ha már a hallgatóknak a Prímás-szigeten van a gyakorló iskolájuk, hadd járjanak oda a kispapok is hittant tanítani. Így ők hozták a gyerekeket a vízivárosi templomba, ami szintén megtelt étellel.

Öt év után vágyakoztam már a pasztorációra. Míg Esztergomban szolgáltam, a nagycsaládosok felkértek, hogy álljak az élükre. Szívesen tettem, hiszen úgy gondoltam, az iga-

zi papi élet mégiscsak a lelkipásztori élet. Időközben az Esztergomi Hittudományi Főiskola a Pázmány Péter Katolikus Egyetemhez került. Nekem nem voltak meg azok a tanulmányi feltételeim, amelyek ehhez az intézményhez szükségesek voltak. Beszélttem Paskai László bíboros atyával, mert úgy éreztem, eljött a pillanat, amikor felállhatok, de úgy gondoltam, ha prefektusként továbbra is szükség van rám, akkor maradok.

– Így aztán előbb Békásmegyerre, majd Kelenföldre helyezték.

– Békásmegyeren volt a Mustármag Óvoda, Általános Iskola és Gimnázium, ami akkor még öku-

menikus intézményként működött, majd katolikus lett. Amikor meghalt a kelenföldi plébános, Krichenbaum József atya, felkértek, hogy legyek az utódja. A Szent Gellért-plébánián félkész templom, félkész urnatemető várt. Tizenkilenc esztendő-töltöttem ott, s ezalatt nemcsak köveket, hanem közösségeket is építettünk. A hatvanas éveimben jártam már, amikor jeleztem bíboros atyának, örülnék egy dispoziciónak, hogy a megszokottság ne üljön rám, és új lendületet kapjon a kelenföldi plébániai élet is. Sok közösség formálódott ott, negyvenöt-ötven ministránsunk volt. A húsvéti vigilián ők már az utcán jártak, én pedig még a sekrestyében voltam, olyan hosszú volt a ministránsok sora. A káplánoknak is köszönhető ez a szép közösségi élet. 1983-tól tizenhét káplánom volt, az első Matolcsy Kálmán, de Ocsovai Gábor is mellettem szolgált, aki ferences szerzetesként Grácián atya lett.

– Mi volt az, amit nehézségnek tapasztalt az életében?

– Mindent inkább feladatnak láttam, amit meg kell oldani, nem nehézségnek. Mindig voltak mellettem segítők – káplántárs, diakónus, plébániai munkatársak –, akikhez fordulhattam. Amikor Kelenföldre helyeztek, folytatni kellett a félbemaradt építkezést. Felvettük a kapcsolatot Kiss András építésszel, a tervezővel, és mindig annyit léptünk előre, amennyit az anyagiak engedtek.

– Számított az is, hogy annak idején műszaki iskolába járt?

– Egyszer valóban felhasználtam a középiskolai évek alatt szerzett műszaki ismereteimet. Az elődöm ígéretet tett arra, hogy a Szent Gellért-templom urnatemetőjében lehetőség lesz szórásos temetésre is. Így gondolkodnom kellett, hogyan tudnánk megoldani, hogy a hozzátarto-

seget, hiszen minden közösségben vannak olyan hívek, akiknek ez a szakmájuk. Nekem könnyű a dologom, mert a hivatalban vannak könyvelők, főkönyvelő, adminisztrátor és építész is. Sok tapasztalatra tettem szert a Szent Gellért-plébánián. Félretettünk egy összeget tartaléknak, amihez szükség esetén hozzá tudunk nyúlni, majd folytattuk az építkezést. Így lett a templomban oltár, ambó és keresztelőkút, a bíboros úr kérésére pedig két szobrot készítettünk a monumentális feszület mellé. Szent János evangélista és a Boldogságos Szűz szobrával így egy Golgota-kompozíció jött létre. Nagyon szeretem azt a feszületet, mert az Úr Jézus keze nincs felszögezve a kereszfára, olyan, mintha épp magához akarna ölelni. A gyerekeknek meg is jegyeztem, olyan, mintha csak azt mondaná: „Ki jön az én váramba?” Az elektromos orgonát felváltottuk sípos orgonával. Folytattuk a külső kereszttutat, a Szent Sír betonalapjaira pedig szobrokat állítottunk, és létrehoztuk a parcellákat.

– Hogyan került 2020-ban a Városmajorba?

– Kértem bíboros atyát, ha lehet, hadd menjek kisebb helyre, mert kicsit elfáradtam. A városmajori Jézus Szíve-templom lett ez a „kisebb hely”. Voltak már itt közösségek, de a járvány mindent „leültetett”. Indítottunk Alpha-kurzust, Szentlélek-szemináriumot, és minden évben meghirdetem a katekézist azoknak, akik nem részesültek valamilyen beavató szentségben. Szeretném, ha lenne apaklub is, a Szent Gellért-plébánián ez szépen működött. Érdekes, ott a cserkészlet indult be nehezebben, aztán egyszer csak megis lett; itt, a Városmajorban pedig jelentős a cserkészlet, külön lány- és fiúcsapat is van. De nem elég egy közösséget létrehívni, tovább is kell vinni. A káplán atya ügyesen teszi ezt, sikerült megszólítnia a gyerekeket, a fiatalokat. Amióta itt szolgál, szerdánként meglátogatom az egyházmegyében a papokat, elbeszélgetek velük.

– Hogyan, miből töltökezik ebben a tevékeny és termékeny papi életben?

– A szentmisékre, a lelki hétvégekre és a bibliaórákra készülődéseim jelentik számomra a töltődést. Reggel hét órakor mutatok be szentmisét, utána gyóntatok, ha nem jön gyónó, imádkozom. A mindennapok imádságai és a papi lelkigyakorlatok táplálnak. A védőszentem, Gonzága Szent Alajos, fiatalos szent. Hetven év ide vagy oda, a lelkemben fiatalosnak érzem magam, szeretek fiatalok között lenni.

– Ha visszatekint az életére, miért a leghálásabb?

– A hivatásomért. Azért, hogy az Úr meghívott a papságra. Annak idején azt mondtam, soha nem vagyok biztos abban, hogy ez az én utam, de hiszem, hogy ez az. Mert mindig ott van egy százalék esély arra, hogy talán mégsem. Egész életünkben keressük Isten akaratát, sokszor megkérdezzük magunktól: vajon amit teszek, az az Isten akarat? Ez nagyon nagy kérdés. De mi az Isten akarat? Belső hang? Külső körülmények? Valószínűleg mindezek együtt. Istennek végtelen lehetősége van arra, hogy a szolgálatára hívjon. Hálás vagyok, hogy meghallottam ezt a hívást, és követtem őt.

Vámosy Erzsébet
Fotó: Lambert Attila

RÉGISÉG

ANTIK bútort, festményt, órát, régiséget, csillárt, HAGYATEKOT veszek. Ingyen LOMTALANITOK. Kozák János T.: 06/30-735-0043

RÉGI könyveket, képeslapokat vásárolok gyűjteményembe. T.: 06/20-341-9106

RÉGISÉGEKET, hagyatékot, örökséget bútorkat, festményeket, herendi porcelánt, ezüstdíjakat, ékszereket, aranyneműket, szobrokat, karórákat, érméket, kitüntetések magas áron, készpénzért vásárolunk. T: 06/20-932-6495

PAPÍR- ÉS FÉMPÉNZT, bályeget, képeslapot, papírrégiséget és más régiségeket vásárolunk, illetve árverésre átvesszünk. Budapest

VI., Andrásy út 16. T.: 06/1-266-4154. Nyitva: hétfő–szerda 10–17, csütörtök 10–19 óra.

INGATLAN

A HEGYESHALMI VASÚTÁLLOMÁSTÓL gyalog öt percre, csendes, egyirányú utcában, 70 m²-es, kétszobás, összkomfortos, ötvenéves, felújítandó, masszív, téglacsaládi ház (irodának vagy rendelőnek), 950 m²-es bekerített kertben építészti eladó. Energetikai besorolás: GG=átlagost megközelítő. Bővítés vagy ráépítés is lehetséges. Irányár: 119 999 EUR, vagy annak megfelelő forint. Autópályán vagy vonattal Bécs (két határátkelővel is) 40-50 perc, napi huszonöt vonat indul oda-vissza. Összköz-

műves ház, gázcsonk a kertből a házba beköthető. Templom a közelben. A Móvári Termál, a Piarista Gimnázium 12 km-re van. Éves vonatbérlet Bécsbe felnőtteknek kb. 600 EUR. E-mail-cím: arch.josef@gmx.at

SZOLGÁLTATÁS

FOGSOROK, hidak készítése, javítása, szükség esetén háznl is. T.: 06/1-213-5726

ŐLÖMŰVEG ABLAKOK restaurálását, tervezését, kivitelezését több évtizedes tapasztalattal vállaljuk. Tóth Erzsébet. T.: 06/20-438-5993; www.uvegfestes-stainedglass.hu

IMAÓRA

Kútvolgyi Szűz Mária-engesztelőkápola: engesztelő virasztás hazánk lelki megújulásáért minden csütörtökön 20 órától pénteken 5 óráig az Oltárszentség előtt. 22 órákor szentmise. Cím: Budapest XII., Galgóczy u. 49. (BKK: a Széll Kálmán térről a 128-as busszal a végállomásig, a Regőczy István térig.)

Az Örökimádás-templom (Budapest IX., Üllői út 75–77.) szentségimádási rendje: hétköznap 8 órától 18 óráig, vasárnap 12 órától 18 óráig. Minden csütörtökön a 17 órákor kezdődő imaórán, majd az azt követő szentmisén előre felvett miseszándékokért imádkoznak. Minden hónap első csütörtökén Erdő Péter bíboros celebrálásával papi és szerzetesi hivatásokért, a másodikon a templom karitász-csoportjának szándékára, a harmadikon az imalábadba elhelyezett szándékokért imádkoznak.

A Szent István-bazilika Mária-kápolnájában (Budapest V., Szent István tér 1.) égi kérésre, huszonhat éve minden csütörtökön 20 órától péntek reggel 5 óráig engesztelő imavirasztást tartunk Magyarország, a magyarság lelki megújulásáért. 21 órákor mindig más atya mutat be szentmisét a két legszentebb Szűz szándékára. Mindenkit szeretettel várunk! Imádkozzunk együtt!

Elsőpénteki missziós konferenciabeszédek a magyar családokhoz a városmajori Jézus Szíve-templomban (Budapest XII., Csaba utca 5.). A 18 órákor kezdődő szentmisék után a kistemplomban beszélgetés az elhangzott homíliáról. Mindenkit szeretettel várunk. Bővebb információ: <https://www.varosmajoriplebania.hu/>

Elváltakért és egyedül maradtakért mutatnak be szentmisét minden hónap első keddjén 17 órákor a budapest-belvárosi Nagyboldogasszony-főplébánia-templomban (Budapest V., Március 15. tér 2.). A szentmise után tematikus beszélgetésre hívják a résztvevőket.

Szentmise Mindszenty József bíboros boldoggá avatásáért **Budapesten és Egerben** a következő napon: december 6., péntek. A boldoggáavatási szándékra mondott szentmiseiket 7 órákor előben közvetíti a budapesti városmajori Jézus Szíve-templomból (Budapest XII., Csaba utca 5.) a Magyar Katolikus Rádió, az egri bazilikából (Szent János Apostol és Evangélista-főszekesegyház, Eger, Pyrker tér 1.) a Szent István Rádió.

SZENTSÉGIMÁDÁS

Debrecenben, a Szent Anna-székesegyház keresztelő-kápolnájában (Debrecen, Szent Anna u. 15.) hétfőtől szombati, a reggeli szentmisék végétől az esti szentmisék kezdetéig egész napos szentségimádási lehetőség lesz 2024-ben is. „Jöjjetek hozzám mind, akik fáradtak vagytok és terhet hordoztok, és én felüdítelek titeket!” (Mt 11,28). Szeretettel várják a közösségek, imacsoportok, családok, egyének jelentkezését erre a különleges lehetőségre, amelyre időpontot az egyházközösség weboldalán <https://szentannaplebania.dnyem.hu/> lehet foglalni, illetve további információ a szentsegimadas.szentanna@gmail.com e-mail-címen kérhető.

LELKIGYAKORLAT

A Szent Gellért Lelkigyakorlatos Házban (Leányfalu, Móricz Zsigmond út 141.): december 5-én 16 órától 8-án 13 óráig ADVENTI lelkigyakorlat Osztie Zoltán atyával. December 12-én 18 órától 15-én 13 óráig Gál Péter atya lelkigyakorlata: „Életszakaszok belső gyógyulása”. Elérhetőség: 06/26-383-212, 06/30-466-0749

Bánatszelidítő. A halál közelségével és a gyász fájdalmának terhével küzdőknek, valamint a mindennapi veszteségeinken való továbbéléshez szeretnénk segítséget nyújtani sorstárscsoportjainkban. Találkozás a Pasaréti Közösségi Ház (Budapest II., Pasaréti út 102.) első emeleti termében kététen szerda délelőtt 10 órától

ADVENT MÁRIABESZTERCÉN ÉS ZÁGRÁBBAN

december 7-8. | 2 nap | 59.900 Ft/fő

ADVENT MÁRIACELLBEN

december 14-15. | 2 nap | 79.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL

AZ ELSŐ JELENÉS ÉVFORDULÓJÁN

február 9-12. | 4 nap | 349.900 Ft/fő

ZARÁNDOKLAT RÓMÁBA,

CASCIÁBA ÉS ASSISBE

március 10-16. | 7 nap | 419.900 Ft/fő

MEDJUGORJEI ZARÁNDOKLAT

március 12-16. | 5 nap | 149.900 Ft/fő

FATIMAI ZARÁNDOKLAT

március 12-17. | 6 nap | 414.900 Ft/fő

HÚSVÉT RÓMÁBAN

április 17-21. | 5 nap | 374.900 Ft/fő

HÚSVÉT MEDJUGORJÉBAN

április 17-21. | 5 nap | 139.900 Ft/fő

LOURDES-I ZARÁNDOKLAT REPÜLŐVEL

május 1-4. | 4 nap | 334.900 Ft/fő

VIA SACRA ZARÁNDOK UTAZÁSI IRODA

+36 20 500 5050

www.viasacra.hu

Kiadja a Magyar Kurír
Terjeszti a Magyar Posta Rt.
Hírlap Üzletág, előfizethető a kiadónál, a postán.

Nyomás: Virtuoz Kiadó és Nyomdaipari Kft. • **Ügyvezető:** Tolonics Gergely
ISSN 0133-1205
KÉZIRATOKAT NEM ÖRZÜNK MEG
ÉS NEM KÜLDÜNK VISSZA.
LAPZÁRTA: 2024. november 11.

Főszerkesztő és felelős kiadó: Kuzmányi István
Lapszerkesztő: Baranyai Béla • **Lapszerkesztő-helyettes:** Körössy László
Szerkesztőség: Agónás Szonja, Bodnár Dániel, Fábian Attila, Gátas Judit, Horogszegi-Lenhardt Erika, Hollósi Judit, Lambert Attila, Merényi Zita, Mészáros Ákos, Náduvanyi Dorottya, Pallós Tamás, Szalontai Anikó, Székács István, Thullner Zsuzsanna, Trautwein Eva, Várossy Erzsébet
Olvasószerkesztő: Kodítek Bernadett
Korrektor: Szántó István • **Tördelés:** Kuzma Angéla
Szerkesztőség és kiadóhivatal: 1068 Budapest, Városligeti fasor 42.
Postacím: 1406 Budapest, Pf.: 100 • **Tel.:** +36/1-317-3933
www.ujember.hu • **e-mail:** mik@katolikus.hu

Előfizetés, terjesztés: +36/1-235-0484; +36/1-633-3132; terjesztas@ujember.hu
Előfizetés megrendeléséhez kérjük, vegye fel a kapcsolatot kollégáinkkal a fenti elérhetőségek valamelyikén. Egyéni egyplézdányos előfizetés befizetésétől negyedévre: 5460 Ft, fél évre: 10 920 Ft, egy évre: 21 840 Ft.
Magyar Kurír 10700732-68366180-51100005 (CIB Bank).
Könyvesbolt: 06/1-266-0845; konyvesbolt@ujember.hu
Médiaajánlat kérhető: 06/1-317-3933; hirdetes@ujember.hu
Közlemények, gyászjelentések, apróhirdetések feladása:
+36/1-317-3933; aprohirdetes@ujember.hu; <http://ujember.hu/aprohirdetes-feladasa/>

Az Új Ember könyvesbolt
ünnepi nyitvatartása

November 30-án, szombaton: 9-től 17 óráig

December 7-én, szombaton: 9-től 17 óráig

December 14-én, szombaton: 9-től 17 óráig

December 21-én, szombaton: 9-től 17 óráig

Az utolsó nyitvatartási nap decemberben:

2024. 12. 23., hétfő, 9-től 16 óráig.

2024. 12. 24-től könyvesboltunk zárva tart.

Nyitás: 2025. január 9., csütörtök.

Áldott adventi készüllet
kíván az Új Ember könyvesbolt
valamennyi munkatársa!

Webboltunkban történő vásárláskor a december 15-ig
leadott megrendelések esetén csomagját
még karácsony előtt kiszállítjuk.

A december 20. után leadott megrendelések
2025. január 9. után kerülnek feldolgozásra.

ÜNNEPI ÜZENETKÜLDŐ – KÖSZÖNTSE SZERETTEIT AZ ÚJ EMBER HASÁBJAIN!

Rövid üzenetében küldje el az ünnepelt nevét és a település nevét, ahol él az aprohirdetes@ujember.hu címre. Levelében, kérjük, adja meg a pontos nevet és a címet, melyre kiállíthatjuk számlánkat.

Egy üzenet díja 3000 Ft, amit átutalással vagy csekken tud befizetni,
a befizetés beérkezése után sorait legközelebbi lapszámunkban megjelentetjük.

Főiskola II. emeleti dísztermében (Budapest XI., Piarista köz 1.) november 20-án, szerdán 10 és 16.30 óra között. A programon való részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött. Regisztrációs határidő: november 18., hétfő 16 óra. További információk és regisztráció a www.sapientia.hu oldalon.

NYÍLT NAP

A Sapientia Szerzetesi Hittudományi Főiskola (Budapest V., Piarista köz 1.) november 28-án, csütörtökön 9 és 12.30 óra között nyílt napot tart: bepillantás a főiskola életébe, találkozási lehetőség oktatókkal, beszélgetési lehetőség hallgatókkal. Szeretettel várunk minden érdeklődőt.

ELŐADÁS

„Képe(l)tt beteg” címmel új előadás-sorozat indul a **Pázmány Szabadegyetem** keretében Budapesten, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán (Budapest VIII., Szentkirályi u. 28., Gy102-es terem) 2024. október 24. és november 28. között, csütörtök délelőttöként. „Életkorunkra, képzettségünkre és bármely más meghatározó adottságunkra tekintet nélkül, mindennapi életünk részét képezi az orvosokkal, az egészségügyi szolgáltatókkal való kapcsolat, amelynek középpontjában a magunk vagy hozzátartozónk egészsége, élete és méltósága áll. A »Képe(l)tt beteg« című előadás-sorozat ezt a mindennapi, »laikus« gyakorlatot és tapasztalatot segíti (jog) tudatossá és érthetővé tenni, megfogalmazva az etikai, teológiai, jogi és egyéb társadalomtudományi kérdéseket és dilemmákat. Mivel az e körben felmerülő kérdések és dilemmák jelentős részére nincs többségi, társadalmilag általánosan elfogadott válasz, így azokat az előadás-sorozat sem kívánja kétséget kizáró módon megválaszolni, de igyekszik olyan ismereteket, összefüggéseket és érveket felsorakoztatni, amelyek hozzásegíthetnek, hogy ne mi legyünk a megmosolyogni való »képzelt beteg« saját életünk színképében.” Bővebb információ: <https://ppke.hu/pazmany-szabadegyetem-jak-kepzett-beteg>

VETÉLKEDŐ

Történelmi vetélkedő nem csak görögkatolikusoknak. A budapesti Szent Anna Görögkatolikus Gimnázium és Technikum

történelemversenyt hirdet 7–8. osztályos, Kárpát-medencei katolikus tanulók számára. A verseny témája: Széchenyi István, a reformok embere; Széchenyi Magyarország felzárkóztatásának érdekében végzett gyakorlati tevékenysége. A versenyre háromfős csapatok jelentkezését várják. A vetélkedő kétfordulós. Nevezési határidő: 2024. november 15. Az első forduló pályamunkáinak beküldési határideje: december 15. További információk: <https://hd.gorogkatolikus.hu/Tortenelmi-vetelkedo>

KEREKASZTAL-BESZÉLGETÉS

Zita királyné emléke és boldoggá avatása – Egy rendkívüli édesanya és feleség életútja és üzenete a mának címmel tartanak kerekasztal-beszélgetést november 24-én, vasárnap 16 órától a Budavári Beszélgetések következő alkalman Budapesten, a Budavári Nagyboldogasszony Plébánia emeleti dísztermében (Budapest I., Országház u. 14.). Résztvevők: Eröss Réka, a Zita Királyné Boldoggá Avatásáért Egyesület elnöke; Kovács Gergely, a Károly Király Imaliga magyar tagozatának vezetője; Nagy Norbert, Zita királyné boldoggáavatási eljárásának vice-posztulátora. A beszélgetéshez kapcsolódva bemutatják a *Károly 20. – Király és hitvalló* című kötetet (szerkesztő: Kovács Gergely), amely Károly király boldoggá avatásának 20. évfordulója alkalmából a kanonizációs eljárás Posztulátori Irattára nyomán vázolja fel a hitvalló uralkodó életútját. A könyvben a boldoggá avatás pápai dekrétumai is olvashatók. A belépés díjtalan, regisztráció nincs. Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

KIÁLLÍTÁS

„Istennek Kintses Tárháza” címmel kiállítás tekinthető meg az esztergomi Bibliotheca ferences vonatkozási ritkaságaiból Esztergomban, az Esztergom Főszekesegyházi Könyvtárban (Esztergom, Pázmány Péter u. 2.). A kiállítást rendezte: Dobó Judit, Németh Boglárka, Ócsai Eszter.

KONCERT

A Lélekhang kórus őszi koncertje lesz Budapesten, az Egek Királynéja-templomban (Budapest IV., Szent István tér) november 17-én, vasárnap a 18 órákor kezdődő szentmise után. Mindenkit szeretettel várunk.

Alabárddal a Szentatya mellett

Egy svájci gárdista a Café Francescóban

Dominique Dupont, a Svájci Gárda májusban leszerelt tagja volt október 30-án a budapest-belvárosi Café Francesco vendége. A kávézó megtelt érdeklődőkkel, az online közvetített beszélgetést 700-800 néző kísérte. A gárdistát Rónaszéki János, a budapest-pestszenterzsébeti Szent Erzsébet-templom káplánja, a Café Francesco ötletgazdája kérdezte.

Élénken beszélgető fiatalok teljesen megtöltötték a kávéházat, várták az előadót. A Svájci Gárda tagja, Dominique Dupont néhány napot töltött egy jó barátjával együtt Magyarországon. Ez idáig még nem járt hazánkban, nem volt kapcsolata a magyarokkal, de mindig tervezte, hogy eljön ide. Önmagáról elmondta: édesanyja német, édesapja svájci. Születése előtt a családja Németországba költözött, Dominique ott töltötte élete első tíz évét. Három testvére van. Hitét gyakorló, katolikus családban nőtt fel. Két nagynénje domonkos nővér. Idén május 6-án szerelt le, 2021–2024 között szolgált svájci gárdistaként. 26 hónap kötelező, utána lehet dönten, marad-e tovább szolgálatban valaki. Dominique három évet szolgált. Hagyomány, hogy a szolgálati idő után hazagyalogolnak, ahogy 1506-ban jöttek az elődök.

Előadását fényképekkel kísérte. Először bemutatta a legfontosabb pillanatot, amikor letette az esküt. A Svájci Gárda történetéről elmondta: a vatikáni testőrséget II. Gyula pápa alapította 1506-ban. Svájc akkor is kis állam volt, nagyhatalmak vették körül, lakóinak mindig meg kellett védeniük magukat. Az alabárd tipikus svájci találmány volt, hatékony és egyszerű fegyver. Nem volt nemeség, nem voltak lovagok, akik védtek volna az országot; az egyszerű nép, a parasztok kényszerültek harcolni. Speciális taktikát dolgoztak ki, és a legjobb zsoldosok lettek Európában. Ezért kérte fel őket testőröknek II. Gyula pápa. Akkor gyalog jutottak el a hegyeken át Rómába.

Amikor 1527. május 6-án megtámadták a Vatikánt (V. Károly német-római császár seregei támadássorozatot indítottak Róma ellen: Dupont elmondta, hogy ő személyes indítatásból lett gárdista, családi kötődése nincs. Hozzátette: a gárdisták életében nagyon különbözőek a

elfoglalták a Szent Péter-bazilikát és a Vatikán környékét; a Svájci Gárda és a még megmaradt római seregek elkeseredetten küzdöttek, hogy feltartóztassák őket – a szerk.), VII. Kelemen pápa 147 testőre vesztette életét, miközben a Szentatyát védelmezték. A csata során VII. Kelemen pápának 42 gárdistával együtt sikerült elmenekülnie a Vatikánból az Angyalvárba. A kérdésre, hogy miként lesz valaki a Svájci Gárda tagja, Dominique

mindennapok. Van gála-, gyakorló-, dobos- és őrmester-egyenruhájuk. 24 órás szolgálatot teljesítenek. A gála-egyenruhát nappal, a gyakorlót este viselik. Ki lehet gárdista? – hangzott el a kérdés. A felvételi kritériumok szigorúak. 174 centiméternél magasabb, 19 és 30 év közötti férfi, aki svájci állampolgár, nőtlen, gyakorló katolikus – ismertette Dominique. – Továbbá követelmény a kifogástalan egészségi és erkölcsi állapot. A leg-

többen a kötelező katonai szolgálat után jelentkeznek a Svájci Gárdába.

A gárdista katonai alapkiképzést végez, először Rómában egy hónap újoncképzést, majd hazájában a folytatást. „Amikor megérkeznek a fiatal gárdisták, az nagyon izgalmas. Egy hónap alatt megtanulunk egy új nyelvet. Három tárgyunk van: olasz nyelv, hely- és személyismeret, valamint az alabárd használata. Svájcban katonai kiképzés következik, melynek része például a kézi harc. Megtanulunk valamit, felelősséget kell vállalnunk, hogyan bánjunk a fegyverekkel” – mondta. Ezt az eskütétel követi, a gárdista felesküszik Isten és a Szentatya szolgálatára. „Ez a legfontosabb az életünkben. Az eskü mindannyiunkat egyesít.”

Dominique Dupont a saját útjáról elmondta: „A gárda előtt eltávolodtam a hittől, csak édesanyám kedvéért jártam vasárnap templomba. A katonaság után nem tudtam, mitévő

Hatalmas ajándéknak és megtiszteltetésnek élt meg.

Egy pap előtte azt mondta: A Vatikánban vagy megtalálja valaki a hitet, vagy elveszíti. Nekem megmaradt a hitem. Rómában a katolicizmus 24 órában körülveszi az embert, a mindennapok arról szólnak, mit mond a Szentatya. Nagy hatással volt ránk a vatikáni élet és a Szentatya jelenléte.” Dominique néhány fontos eseményt emelt ki: XVI. Benedek pápa temetését és a Lourdes-ba tett katonai zarándoklatot. „Azért beszélek privilegiumként a gárdában töltött évekről, mert fiatalon ennyi fontos eseménynél testközelben jelen lehettem, ez nagyon sokat jelentett nekem.”

„Svájcban sokkal jobban kerestem volna, nem laktanyában kellett volna laknom. Komoly kritériumoknak kell megfelelni. Miért izzadjon Rómában egy fiatal? Sok lehetőség áll előttük, csökken a gyakorló katolikusok száma,

legyek. Láttam egy kiállítást a gárdáról. Megérintett. Istenhez fordultam. Azt imádkoztam: »Ha valamit szeretnél velem, akkor két évet szolgálj nekem a gárdában.« Bár sok akadály állt előttem, sok szempont szölt ellen, hogy elkezdjem, nem tudom megmagyarázni, miért, de belevágtam, és felvettek. Rendszeres istenkapcsolat kezdődött az életemben. Életem legjobb döntése volt, hogy eljutottam a gárdába. Mindent megváltoztatott.

a gárda mégis megvan. Sok gárdista számára ez rövid távú kaland és spirituális továbbképzés. Leszerelés után néhányan egészen mást szeretnének csinálni; sokan pedig a rendőrségnél kötnek ki, ahol részben hasznosítani tudják a képzettségüket.” Dominique házasodni készül; hogy milyen munkával folytatja életét, arról nem esett szó.

Trautwein Éva
Fotó: Merényi Zita

Egy katolikus pap „Kelet Oxfordjában”

A muszlim többségű Bangladesben egy katolikus pap is tanít a híres Dakkai Egyetemen. A „Kelet Oxfordjának” számító intézménynek ötvenezer hallgatója van; Tapan Camillus De Rozario atya (a felső képen balról a negyedik), aki a világvallások és kultúra karának docense, közvetlenül tapasztalja, hogy az oktatás kulcsszerepet játszik a párbeszéd megerősítésében és az előítéletek lebontásában.

Tapan Camillus De Rozario, aki több mint húsz éve tanít a Dakkai Egyetemen, különleges jelensége a bangladesi egyetemi világban, de az egész régióban is: a South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC) dél-ázsiai együttműködési szövetség országában valószínűleg ő az egyetlen katolikus egyházmegyes pap, aki egyetemi oktatóként is tevékenykedik – nyilatkozott az AsiaNews hírügynökségnek.

Tanári küldetése mélyen a vallásközi párbeszédben és a vallások közötti megértésben gyökerezik – vallja a biblikus teológus, aki olyan kurzusokat tart a Dakkai Egyetemen, amelyek a vallási hagyományok széles spektrumát lefedik, a kereszténységet, a hinduizmust, az iszlámot, a buddhizmust, a zsidó vallást és az őslakosok vallásait.

Banglades a közelmúltban társadalmi feszültségek és véres diáktüntetések rázták meg. A dél-ázsiai országot ennek következtében jelenleg átmeneti kormány igazgatja, amelynek az elkövetkező hónapokban békeltető és a párbeszédet előmozdító intézkedéseket kell végrehajtania. Az oktatás „kulcsszerepet játszik a tudatlanság felszámolásában, továbbá az empátia és a párbeszéd előmozdításában” – hangsúlyozza Tapan atya, aki nem kívánja kommentálni a jelenlegi politikai helyzetet. A muszlim többségű Bangladesben sok diáknak most, az ő személyében van először lehetősége

arra, hogy találkozzon egy kereszténnyel”.

Az évek során sok, főként különböző vallási nézetek és társadalmi előítéletek okozta akadályt kellett leküzdenie az egyetemen – mondta el a katolikus teológus. – Ám türelemmel, nyitottsággal, elkötelezettséggel és a közös értékekre összpontosítva sikerült hidakat építenie a diákokkal és a kollégákkal. Papi hivatása, amelyet alapvetően meghatároz az együttérzés és az elfogadás, döntően hozzájárult ahhoz,

hogy sikerült megteremteniük egy olyan környezetet, amelyben megférnek egymással a különböző vallások, hozzájárulva ezzel a fiatalok teljes körű képzéséhez – fogalmaz Tapan Camillus De Rozario. A mai világban sok területen komoly problémát jelent a vallás nevében elkövetett erőszak. Ahhoz, hogy ezt kezelni tudjuk, bizalomépítésre, a félelem és az előítéletek okozta gátak lebontására van szükség – hangsúlyozza a katolikus pap. Diákjai közül ma már sokan Tapan atyának szólítják; de gúnyt is tapasztal néhány radikális iszlamista egyetemista részéről.

Tapan Camillus De Rozario a Dakkai Egyetem Világvallások és Kultúra Karának docense, aki az egyetemközi párbeszédet előmozdító kezdeményezéseknek is aktív részese. Azt szeretné, és azért imádkozik, hogy más papok is követhessék a példáját, az egyetemen oktatva.

A biblikus teológus a római Pápai Orbán Egyetem (Pontificia Universitas Urbaniana) doktorált, ezt követően kezdett tanítani a Dakkai Egyetemen, ahol 2010-től immár az egyetem állandó tanári karának tagjaként oktat.

Forrás és fotó:
AsiaNews; Vatican News
Fordította: Gátas Judit

HÍREK KÉPEKBEN

• **A váci Nagyboldogasszony-székesegyház** a felújítási munkálatok végétől októbertől ismét kitartha kapuit, ezért a 2021-ben kinevezett két kanonokot, Máthé Györgyöt és Varga Lászlót november 6-án hagyományos keretek között vezették székesegyházi stallumukba.

• **Püspöki szentmisével, koncerttel** és egy különleges képzőművészeti alkotás bemutatásával ünnepelték a székesfehérvári Szent Imre-templom búcsúját november 4-én. A templombúcsún előadás hangzott el a templom előtt álló szobor kismintájáról, Lux Elek szobrászművész alkotásáról, amely immár az Egyházmegyei Múzeum tulajdonaként az épület földszintjén látható.

• **Úton címmel ifjúsági imaestre** hívták a Nyíregyházi Egyházmegye fiataljait november 6-án a nyíregyházi székesegyházba. Tartalmas együttléttel – Szent Liturgiával, elmélkedésekkel, kiscsoportos beszélgetésekkel, közös étkezéssel és elcsendesedéssel – százhusz fiatal ajándékozta meg a szervezők: az egyházmegye ifjúságpasztorációs bizottsága és a fiatalokból álló ifjúsági tanács.

Istennel a csendben

Magyar kötettel zárul Az imádság iskolája sorozat

Ferenc pápa a 2025-ös szentévre készülve hirdette meg az imádság évét. Az Evangelizáció Dikasztériuma által kiadott, *Az imádság iskolája* című sorozat segíthet abban, hogy felfedezzük, milyen szép, amikor az Úrra bízunk magunkat. A sorozat nyolcadik kötet – Ugo Vanni *Miatyánk. A Jézus által tanított ima* – mellett a kilencedik kötetben most megjelent Vágvölgyi Éva *Három nap a Szentírással* és Kocsis Imre *Elmélkedő szövegmagyarázatok* című írása.

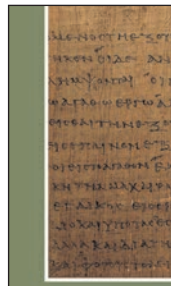
Ugo Vanni (1929–2018) az egyik legismertebb olasz szentírástudós és exegeta volt. A Pápai Gergely Egyetemen és a Pápai Biblikus Intézetben tanított Rómában. Az Úr imájáról írott művében többek között ezt olvassuk: „Mivel a Miatyánk az ősegyházban született és formálódott, érdemes áttekinteni kialakulását és korai fejlődését. A második század elején az Úr imáját már a mai formájában használták az ősegyház liturgiájában, ahol ekkor kezdték olvasni Márk, Máté, Lukács és János evangéliumát.”

Vágvölgyi Éva a *Három nap a Szentírással* című kötet előszavában így ír: „Egyre nagyobb igény mutatkozik arra, hogy a szervezett, többnapos lelkigyakorlatokon kívül néhány napra kilépünk a hétköznapi mókuskerekéből, hogy az Istennel való csendes együttlében megújuljon a lelkünk. Ebben segíthet bennünket, ha a Szentírással, Isten élő Igéjével foglalkozunk, egyes szakaszain, versein, szavain elmélkedünk. Ez a könyvecske egy háromnapos lelkigyakorlatra hív, három témához csoportosítva az Ó- és az Újszövetség idézeteit. Emellett szempontokat is ad a feldolgozásokhoz.

A Hegy témája az Istennel való találkozás szentírási helyeire visz el bennünket. A Keresés témaköre az elvesztés, a megtalálás kérdését járja körül. A Csend és az ima szorosan össze-

UGO VANNI
MIATYÁNK
A Jézus által tanított ima
Ferenc pápa előszavával

VÁGVÖLGYI ÉVA
HÁROM NAP A SzentÍRÁSSAL
Kocsis Imre elmélkedő szövegmagyarázatával

kapcsolódnak; amikor a külső és a belső zaj elül, akkor indulhat meg a párbeszéd a Teremtő és a teremtmény között. A könyv második részében a témához csatlakozó három elmélkedést kap kézhez az olvasó.” A kötetben Kocsis Imre biblikus professzor, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának tanszékvezetője három elmélkedést ad közre. A *Mária látogatása Erzsébetnél* és a *Magnificat ima*, a *Példabeszéd az elveszett bárányról*, valamint a *Tanítás a helyes imádságról* és a *Miatyánk* című írások abban segítenek, hogy még jobban elmélyedhessünk Jézus Krisztus tanításában.

Az Ugo Vanni: *Miatyánk* – A Jézus által tanított ima, valamint a Vágvölgyi Éva: *Három nap a szentírással* – Kocsis Imre: *Elmélkedő szövegmagyarázatok* című kötetek megvásárolhatók az Új Ember könyvesboltban (Budapest V. kerület, Ferenciek tere 7–8. Nyitvatartás: hétfőtől péntekig: 9–18 óráig), vagy megrendelhetők az Új Ember online könyvárúházbán.

Baranyai Béla

Sportbarátok kávézója püspöki sörökkel

Helyi kötődésű sportlegendákkal találkozhatunk kéthetente szerdánként Székesfehérváron, a Városház téren található Barátok kávézóban. A beszélgetés mellett díjnyertes püspöki söröket is kapnak, akik belépőt váltanak ezekre az alkalmakra.

A Barátok kávézóban este hat óra után már egy tüt sem lehetett leejteni, sőt, még a galéria is megtelt az érdeklődőkkel (ezért a szervezők mindenkit arra buzdítanak, hogy a további alkalmakra elővételben váltsák meg a jegyüket). A Vakler–Kú páros garantálta a jókedvet. Az olimpiai ezüstérmes labdarúgó a tőle megszokott vehemenciával, szórakoztatón mesélte a jobbnál jobb történeteket, amelyeknek végül csak a záróra szabott határt.

November 13-án Ocskay Gáborral folytatódik az izgalmas beszélgetéssorozat. A Hydro

Fehérvár AV19 SC elnökségi tagjával, a fehérvári jégkorong legendás alakjával különleges estét tölthet együtt a közönség.

A Városház téri kávézóban november 27-én este Sasvári Csilla lesz Vakler Lajos vendége, aki nemcsak kiváló rádiós szakember, de a fehérvári sportélet jelentős tagja is.

Jegyeket elővételben a Barátok kávézó és teázóban vagy online vásárolhatnak az érdeklődők. És még egy jó hír: a jegyár két üveg díjnyertes püspöki sört is tartalmaz!

Fejér-Erdélyi Teréz
Fotó: Simon Erika

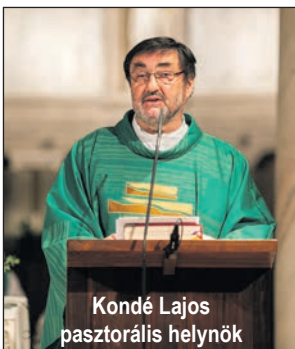
Sacro Song ünnep Szegeden

A Szeged-Csanádi Egyházmegyében harmincöt zenei szolgálattevő vehette át a Sacro Song keresztény könnyűzenei workshop elvégzését elismerő oklevelet november 9-én a szegedi Magyarok Nagyasszonya-székesegyházban. A hálaadó szentmise után gálaműsor keretében ünnepeltek.

Több egyházmegye jó példáját látva szervezték meg Szegeden a Sacro Song keresztény könnyűzenei képzést. A kurzuson a résztvevők

„A zene meghívó – mutatott rá. – Köszönjük, hogy a zenén keresztül folyamatosan írjátok ezt a meghívót egyházközségeitekben, hogy a fiatalok megérezzék Isten gondoskodó szeretetét.”

Az Apor Vilmos Katolikus Főiskola rektora, Gloviczki Zoltán és Kondé Lajos pasztorális helynök adták át az okleveleket a Sacro Song keresztény könnyűzenei workshop végzőseinek, majd gálaest következett, amelyen közösen szolgáltak a képzés végzősei és az Eucharist zenekar tagjai.

Kondé Lajos
pasztorális helynök

Gável András

A szervezők – köztük Szarvas Eszter, a Katolikus Ház vezetője –, látva a képzés sikerét, januárban újra meghirdetik az egyházmegyében a Sacro Songot.

Trautwein Éva
Fotó: Lambert Attila